

บทที่ 4

การบูรณาการการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จ ในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของชุมชนท้องถิ่น

การศึกษากิจการการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนภาคชนบทและชุมชนเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งทางทีมวิจัยได้ทำการศึกษาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2551- พ.ศ.2553 โดยกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือ ทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนท้องถิ่นที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นายกหรือปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความสนใจเข้าร่วมโครงการการจัดการจัดการเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 42 แห่ง ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ และส่วนที่สองคือ ตัวแทนจากภาคชุมชนภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 42 แห่ง ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม ผลจากการศึกษาสามารถสรุปแนวทางการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนภาคชนบทและชุมชนเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ได้คือ 1) แนวทางการจัดการการเรียนรู้ในการสร้างแผนธุรกิจ แผนการตลาด และแผนพัฒนาบุคลากรด้านธุรกิจชุมชน 2) แนวทางการจัดการการเรียนรู้ ในการประชาคมแบบมีส่วนร่วม การสร้างศักยภาพความเข้มแข็งให้กับผู้นำของชุมชน และแผนเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน 3) การจัดการการเรียนรู้ในด้านการเรียนการสอน การพัฒนาจิตวิทยา รวมถึงการสร้างเขาวนอารมณ์ 4) การจัดการเรียนรู้ด้านนิเวศวิทยา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงสุขอนามัยให้กับชุมชน

ดังนั้นเพื่อเป็นการต่อยอดและก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนภาคชนบทและชุมชนเมืองจังหวัดเชียงใหม่ ให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ทางทีมวิจัยร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสนใจในการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนจำนวน 58 แห่งของจังหวัดเชียงใหม่ ได้ร่วมกันขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย ได้นำเสนอความรู้ความเข้าใจของตนเองนำไปสู่การเรียนรู้ในขั้นตอนของการปฏิบัติ โดยผ่านการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ผลการวิจัยใน ปีพ.ศ. 2552 พบว่า สามารถพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้จำนวน 60 คน

จากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมดจำนวน 116 คน (กาญจนา สุระ, 2552) และทำให้ทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนดังกล่าวได้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองและได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการคิด กล่าวคือได้ทราบศักยภาพที่แท้จริงของตนมากขึ้น ได้เรียนรู้ถึงรูปแบบและวิธีการที่จะทำให้ชุมชนของตนเองมีความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม และสามารถแสดงผลการพัฒนาออกมาให้เกิดเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนได้โดยการทำกิจกรรมร่วมกัน โดยผลการวิจัยพบว่าทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาจำนวน 58 แห่ง ได้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยเป็นทรัพยากรมนุษย์ของชุมชนต้นแบบ 10 แห่งที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ 1) ชุมชนสันผักหวาน อ.หางดง 2) ชุมชนบ้านกลาง อ.สันป่าตอง 3) ชุมชนมะขุนหวาน อ.สันป่าตอง 4) ชุมชนยุหว่า อ.สันป่าตอง 5) ชุมชนกีดช้าง อ.แม่แตง 6) ชุมชนบ้านหลวง อ.แม่สาย 7) ชุมชนแม่เงิน อ.แม่วาง 8) ชุมชนสง่าบ้าน อ.คอยสะเค็ด 9) ชุมชนห้วยแก้ว อ.แม่ฮอน และ 10) ชุมชนร้องวัวแดง อ.สันกำแพง (กาญจนา สุระ, 2553)

ขณะเดียวกันทางทีมวิจัยได้ทำการประเมินการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอันส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยได้ชุมชนต้นแบบ 10 แห่ง ที่เข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ซึ่งประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมีรายละเอียดของการประเมินอันประกอบไปด้วยการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน และการประยุกต์ใช้คุณธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนในการดำเนินงาน (กาญจนา สุระ, 2553) ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ดังกล่าวประกอบด้วย นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยผ่านศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนจำนวน 20 คน สำหรับการวิจัยในปีพ.ศ. 2553 จะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของความสำเร็จ และการถอดถอดเพื่อหาแนวทางของการสร้างองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการรับรู้ไปสู่การปฏิบัติและเป็นการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการทำงานที่ผ่านมา ร่วมกันวิเคราะห์ถึงความสำเร็จ ปัญหา และแนวทางของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง นำหลักของการบูรณาการการเรียนรู้ตามทฤษฎีแนวคิดของการเรียนรู้ของ Peter Senge และ Michael Marquardt (อ้างในบดินทร์ วิจารณ์, 2550) โดยแยกประเด็นของการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็นดังต่อไปนี้

4.1 กระบวนการการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของชุมชนท้องถิ่น

จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของความสำเร็จระหว่างทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนจากชุมชนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง อันส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยผ่านการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน สามารถอธิบายกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนท้องถิ่นที่เป็นต้นแบบทั้ง 10 ออกเป็นรายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดังต่อไปนี้

4.1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกุดช้าง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกุดช้าง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ และเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ฯ คือ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสามารถแยกประเด็นของกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ โดยแยกเป็นรายบุคคลดังต่อไปนี้

1) คุณเสถียร ใจคำ

ดำรงตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกุดช้าง ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการในศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ในฐานะเป็นกรรมการอำนวยการ ได้พัฒนาจิตความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ คือ เรียนรู้ร่วมกับทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนอื่นที่เข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองในลักษณะของการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ โดยเรียนรู้ถึงรูปแบบของการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้แก่

(1) การเรียนรู้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง กล่าวคือ ก่อนที่คุณเสถียร ใจคำ จะเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเองและชุมชนว่ามีความพร้อมในระดับใดที่จะเข้าร่วมโครงการ ตนเองมีจุดแข็งในเรื่องใดบ้างที่สามารถเสริมสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ฯ และจุดอ่อนของตนคืออะไรที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานของศูนย์ฯ ซึ่งจากการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทำให้คุณเสถียร ใจคำได้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ตามลำดับขั้นของการเรียนรู้เริ่มจาก

1) การไม่รู้ว่าคุณและชุมชนมีจุดเด่น จุดด้อยอะไรบ้างเข้ามาสู่

2) การรับรู้ว่าคุณและชุมชนมีศักยภาพความรู้ความสามารถในการพัฒนาตนเอง และชุมชนท้องถิ่นในระดับใด ซึ่งจะนำไปสู่ลำดับขั้นที่ 3 ของการเรียนรู้คือการเรียนรู้ นั่นก็คือการที่คุณเสถียร ใจคำจะต้องทำการเสาะแสวงหาความรู้เพื่อที่จะทำให้ตนเองสามารถแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองและเติมเต็มในสิ่งที่ตนเองยังขาดอยู่

(2) การเสาะแสวงหาความรู้ เมื่อคุณเสถียร ใจคำ ทราบจุดอ่อนของความรู้ความสามารถ ศักยภาพของตนเองแล้ว ก็จะทำการคิดพัฒนาปรับปรุงตนเองโดยการค้นคว้าหาความรู้ในด้านต่างๆ ที่ตนเองบกพร่อง เช่น ตนเองมีข้อบกพร่องในเรื่องของการขาดภาคีเครือข่ายความร่วมมือและองค์ความรู้บางอย่างในการที่จะนำมาพัฒนาตนเองและชุมชน ได้เข้าศึกษาดูงานและเข้าร่วมรับฟังการอบรมการบริหารจัดการการดำเนินงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชนอื่น ทำให้ได้รับองค์ความรู้ที่สามารถนำมาปรับประยุกต์พัฒนาระบบคิดเรียนรู้วิธีการติดตามประเมินผลการทำงานและนำมาปรับประยุกต์ใช้กับการทำงานได้ และจุดอ่อนดังกล่าวจะต้องปรับปรุงอย่างไร เพื่อจะทำให้ตนเองมีการพัฒนาศักยภาพเพิ่มขึ้นซึ่งถือว่าเป็นลำดับขั้นของการเรียนรู้ในส่วนที่ 3) คือ การเรียนรู้ โดยได้เห็นแบบอย่างที่ดีในชุมชนอื่น ได้เสาะแสวงหาความรู้และนำมาปรับในพัฒนาศักยภาพของตนเองและชุมชน

(3) การเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยผ่านการปฏิบัติจริงจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับชุมชนอื่นที่เข้าร่วม โครงการการจัดการการเรียนรู้ฯ ได้เห็นรูปแบบของการดำเนินงานของชุมชนอื่น ได้นำเอาความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้มาปรับประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองและชุมชน โดยไม่ได้ทำการลอกเลียนแบบหรือทำแบบเดียวกันกับที่ชุมชนอื่นทำ แต่จะนำแนวคิดที่ได้มาปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับสภาพบริบทพื้นที่ของตนเอง เช่น การทำงานแบบเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมของชุมชนสง่าบ้าน ที่ทำการเกษตรแบบเป็นกลุ่ม และประสบความสำเร็จ จึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาเสริมสร้างและพัฒนาการทำงานเป็นทีมให้เกิดขึ้นภายในศูนย์การเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น การปลูกจิตสำนึกให้คณะกรรมการภายในศูนย์การเรียนรู้ ตระหนักเห็นถึงความสำคัญของการทำงานเป็นทีม โดยเน้นให้คณะกรรมการทุกคนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม โดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ มีการระดมความคิดในการพัฒนาการทำงานของคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง มีการนำหลักของการบริหารจัดการเข้ามาใช้โดยเน้นการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการและความคุ้มค่าจากการดำเนินงานก่อนที่จะทำการวางแผนการดำเนินงานและประเมินผลการทำงานทุกครั้งภายหลังจากที่เสร็จสิ้น โครงการนับได้ว่าเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลในการพัฒนาศักยภาพของตนเองและชุมชนอย่างแท้จริงโดยผ่านการปฏิบัติซึ่งวิธีการดังกล่าวทำให้ตนเองและ

ชุมชนได้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงซึ่งทำให้ทราบปัญหา อุปสรรค ปัจจัยที่สร้างความสำเร็จและแนวทางในการแก้ไขปัญหาหากเกิดปัญหาดังกล่าวขึ้นมาอีกถือได้ว่า คุณเสถียร ใจคำ ได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านความคิด คุณเสถียร ใจคำ จะมีการต่อยอดการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา โดยอาศัยการเรียนรู้จากการศึกษาดูงาน อบรม แลกเปลี่ยนพูดคุยกับชุมชนผู้เชี่ยวชาญ และจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ ทำให้คุณเสถียร ใจคำ ได้พัฒนาศักยภาพด้านความคิดของตนเองจากการเรียนรู้แลกเปลี่ยนร่วมกับชุมชนอื่น และได้ต่อยอดการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยสะท้อนออกมาในรูปแบบของการทำงานภายในศูนย์การเรียนรู้ กล่าวคือ ไปเรียนรู้กระบวนการการทำงาน การบริหารจัดการของกลุ่มประติมากรรมบ้านป่าตาล ต.สันผักหวาน อ.หางดง และได้นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ดังกล่าวมาปรับใช้กับการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพในศูนย์การเรียนรู้ หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านการเพาะเห็ดของชุมชนยูหว่า ได้นำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้มาพัฒนาศักยภาพทักษะความคิดของตน โดยการ Apply ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมอุณหภูมิความชื้น อากาศ ดิน น้ำที่ใช้ของการเพาะเห็ด มาต่อยอดการพัฒนาเกี่ยวกับโครงการอนุรักษ์ป่าของชุมชน โดยการริเริ่มให้คนในชุมชนได้ปลูกไม้เพื่ออนุรักษ์ป่า สร้างรายได้และผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน โดยใช้ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ในด้านการควบคุมอุณหภูมิความชื้น การเลือกพื้นที่ดิน การให้น้ำกับการเพาะเห็ดมา Apply ใช้กับการปลูกไม้

2) คุณบุญทัน หมายมั่น

ตำแหน่งประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน กระบวนการการเรียนรู้ในการสร้างความสำเร็จต่อการพัฒนาศักยภาพของคุณบุญทัน หมายมั่น คือ

(1) การแสวงหาความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ และได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการให้เป็นประธานศูนย์การเรียนรู้ คุณบุญทัน หมายมั่น ได้ทำการแสวงหาความรู้โดยการเข้าไปศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น ประสบการณ์กับตัวแทนที่เป็นทรัพยากรมนุษย์จากชุมชนแม่เงินและแม่กำปอง ที่ทำอาชีพเหมือนกับตนเองคือ การทำ Home stay ทำให้คุณบุญทัน หมายมั่น ได้เกิดพัฒนาการของการเรียนรู้จากลำดับที่ 1 คือ ไม่รู้ ว่าตนเองมีศักยภาพ ความรู้ความสามารถในระดับใดในการบริหารจัดการการทำงาน แต่เมื่อผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทำให้คุณบุญทัน ได้เกิดพัฒนาการของการเรียนรู้มาสู่ลำดับขั้นที่ 2 คือ การรับรู้ในระดับความรู้ความสามารถและศักยภาพของตนเองและชุมชน และเพื่อที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการในตนเองก็นำไปสู่ลำดับขั้นที่ 3 คือ การเรียนรู้โดยอาศัยการ

เสาะแสวงหาความรู้เพื่อที่จะนำมาเติมเต็มในส่วนที่ตนเองยังบกพร่องอยู่โดยอยู่ในรูปแบบของการเรียนรู้จากการทำงานที่ชุมชนอื่นได้กระทำและประสบความสำเร็จและเอามาปรับใช้ในการพัฒนาศักยภาพของตนเองและของชุมชน

(2) การนำความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปทดลองปฏิบัติจริง เช่น จากกรณีของการไปศึกษาดูงานที่บ้านแม่กำปองและแม่วิน นายบุญทวน หมายมัน ได้นำเอาความรู้ที่ได้รับการแลกเปลี่ยนไปปรับใช้กับการดำเนินงานภายในศูนย์ฯ เช่น การปรับการบริหารจัดการในด้านโปรแกรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว การปรับเปลี่ยนรูปแบบของการให้บริการที่มีคุณภาพและมาตรฐานมากขึ้น เช่น เน้นในเรื่องของความสะอาดของที่พัก และเพิ่มกฎระเบียบในการให้แขกที่มาพักได้ปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดความสงบให้แก่ชุมชนไม่รบกวนผู้อื่นในชุมชนและได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติสืบต่อกันมา ซึ่งกระบวนการนี้ถือว่าทรัพยากรมนุษย์ดังกล่าวได้เกิดการเรียนรู้เพราะสามารถกำหนดเป็นกฎระเบียบและยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาและสามารถแก้ไข้ปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการการดำเนินงานของตนได้

(3) การพัฒนาศักยภาพทางด้านการวางแผนการบริหารจัดการ โดยการวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของตนเองและชุมชน ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม วิเคราะห์ สังเคราะห์ความเป็นไปได้ในการจัดทำแผนที่เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของตำบลก้อช้าง ทั้ง 9 หมู่บ้าน จากความรู้ที่ได้จากการอบรมร่วมกับทีมวิจัยและผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้คุณบุญทัน หมายมัน เกิดการพัฒนาศักยภาพทางด้านการบริหารจัดการ โดยสามารถจัดทำแผนการบริหารจัดการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของทั้ง 9 หมู่บ้านในชุมชนได้สำเร็จ โดยดึงเอาแกนนำจากชุมชนให้เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการภายในศูนย์การเรียนรู้ และอาศัยเป็นตัวประสานกับชุมชนในการขับเคลื่อนการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของอำเภอได้เป็นผลสำเร็จ

(4) การถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กและเยาวชน คนในชุมชนและนอกชุมชน ในเรื่องของการบริหารจัดการการดำเนินงานของการจัดทำ Home stay โดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทำให้คุณบุญทันได้พัฒนาแนวคิดและมีความคิดที่แตกต่างจากการถ่ายทอดความรู้ เพราะได้ข้อคิดคำแนะนำจากบุคคลต่างๆ เอามาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน การบริหารจัดการในศูนย์การเรียนรู้โดยเฉพาะในเรื่องของ Home stay ซึ่งเป็นอาชีพที่ตนเองกำลังทำอยู่

4.1.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านหลวง อ.แม่าย จ.เชียงใหม่

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านหลวง อ.แม่าย จ.เชียงใหม่ และเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา ศักยภาพของตนเอง จากการเข้าร่วม โครงการจัดการการเรียนรู้ คือ ปลัดองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นและตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งสามารถแยกประเด็นของกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยแยกเป็นรายบุคคลดังต่อไปนี้

1) คุณสมนึก เดชโพธิ์

ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านหลวง ทำหน้าที่เป็น คณะกรรมการในศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ในฐานะเป็นคณะกรรมการอำนวยการ ได้พัฒนาขีดความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการภายในศูนย์การ เรียนรู้ฯ ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองคือ

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเอง

กล่าวคือ ก่อนที่จะเข้าร่วม โครงการจัดการการเรียนรู้กับทีมวิจัย ทางคุณสมนึก เดชโพธิ์ จะทำการบูรณาการการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในการวิเคราะห์ ศักยภาพ ความพร้อมของตนเองและชุมชนอื่น ได้แก่ ศักยภาพด้านการบริหารจัดการความรู้ความสามารถ ของคนในชุมชน โดยนำเอาข้อมูลย้อนหลังจากผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการที่ผ่าน มา ผนวกกับข้อคิดเห็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนร่วมกับชาวบ้านในชุมชนและเพื่อนร่วมงานเข้ามา พิจารณา และมีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและจุดอ่อนที่ตนเองประสบและสมควรที่จะ ได้รับการพัฒนาปรับปรุงเพื่อที่จะได้แสวงหาความรู้ในการที่จะพัฒนาขีดความสามารถของ ตนเอง ซึ่งกระบวนการนี้ถือได้ว่าเป็นไปตามลำดับขั้นของการเรียนรู้ คือเริ่มจาก 1) การไม่รู้ว่า ตนเองหรือชุมชนมีศักยภาพความพร้อมในด้านการบริหารจัดการอย่างไร แต่เมื่อได้ทำการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนและผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทำให้คุณสมนึกได้เกิดการรับรู้ว่าคุณสมบัติศักยภาพความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการใน ระดับใดถือว่าเป็นลำดับขั้นของการเรียนรู้ในระดับที่ 2 คือ การรับรู้ เมื่อรับรู้แล้วก็มีความ ต้องการที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของศักยภาพของตนเองจึงนำไปสู่การแสวงหาความรู้ในการ ที่จะแก้ไขปัญหาและเติมเต็มในสิ่งที่ตนเองยังขาดอยู่

(2) การแสวงหาความรู้ ทำการแสวงหาความรู้เพื่อที่จะพัฒนา ศักยภาพของตนเองให้ดีขึ้น โดยจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้กับทีมวิจัย ได้ทำการ ติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนชุมชนหลายๆ ฝ่ายทั้งในรูปแบบของการ

รับฟังการประชุมชี้แจง การศึกษาคูณานชุมชนต้นแบบ การเข้ารับการอบรมการบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนในส่วนของการบริหารจัดการด้านองค์กร ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคณะกรรมการจากชุมชนอื่น ได้ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง

(3) การนำเอาความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ

เพื่อที่จะพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพของตนเอง ตลอดจนชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการดำเนินงาน โดยผ่านศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการคิด ที่แต่เดิมคือแบบแยกส่วนให้มาบูรณาหล่อหลอมเป็นคิดแบบองค์รวม คิดแบบมีระบบและสร้างสรรค์ โดยพัฒนารูปแบบความคิดความเชื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ไม่ยึดติดกับความเชื่อเก่าๆที่ล้าสมัย โดยคุณสมนึกได้พัฒนาความคิดของตนจากเดิมที่ทำงานโดยยึดเอาความคิดของตนเองเป็นหลัก ได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานผ่านศูนย์การเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความคิดของผู้อื่นโดยสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับทีมงานและชุมชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น กรณีของการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้ทำการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับคณะกรรมการคนอื่นและชุมชนถึงรูปแบบวิธีการทำงาน การบริหารจัดการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาแก่สังคมและชุมชนได้อย่างยั่งยืน จากการนำเอาความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติจริงทำให้เกิดการเรียนรู้โดยจากการเห็นตัวอย่างคนในชุมชนอื่นได้ทำการวางแผนการทำงานในลักษณะคิดเป็นแบบองค์รวมจึงได้เลียนแบบนำเอาแนวคิดและการปฏิบัติดังกล่าวมาปรับใช้กับการทำงานของตนเองและชุมชน

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง

โดยแสดงออกมาในรูปของการใช้ศูนย์การเรียนรู้ฯเป็นจุดเริ่มต้นและเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคนในชุมชนและคนนอกชุมชน การขยายและพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถในการพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนต้นแบบด้านเศรษฐกิจพอเพียง ในการขยายครัวเรือนของชุมชนในหมู่บ้านทำเศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับชุมชนในการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ในการเสริมสร้างการเรียนรู้ของคนในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ดังตัวอย่างการคิดค้นการจัดทำหลักสูตรชุมชนและหลักสูตรท้องถิ่น การเลี้ยงหมูหลุม และการเพาะเห็ดหอม เน้นการนำเอาความรู้และศักยภาพด้านการบริหารจัดการมาใช้ในการวางแผนการใช้ประโยชน์จากหลักสูตรท้องถิ่นในลักษณะของการถ่ายทอดความรู้ให้กับเด็กและเยาวชนได้เรียนรู้การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตในครอบครัวของตนเอง และนำความรู้ที่ได้ไปทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง สามารถทำได้ ขณะเดียวกันมีการดำเนินการแบบบูรณาการร่วมกันโดยทำการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆให้เป็นระบบ ซึ่งสิ่งนี้ถือว่าทรัพยากร

มนุษย์ได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงเพราะสามารถต่อยอดการพัฒนาความคิดและสะท้อนออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมในส่วนของการทำงานที่ก่อให้เกิดโครงการที่ต่อยอดพัฒนามาจากการก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้มาเป็นจำนวนมาก

2) คุณอ้าย พรหมแสน

ประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน กระบวนการเรียนรู้ในการสร้างความสำเร็จต่อการพัฒนาศักยภาพของคุณอ้าย พรหมแสน ประกอบไปด้วย

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของตนเอง ในการทำงานแต่ละครั้งคุณอ้าย พรหมแสนจะพิจารณาว่าตนเองมีศักยภาพและความพร้อมในการที่จะดำเนินงานแต่ละครั้งมากน้อยแค่ไหนอย่างไร โดยเมื่อเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย คุณอ้ายได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองร่วมกับคนในชุมชน โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ คือ การติดต่อสื่อสาร การประชุมการพูดคุยกันถึงจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสอุปสรรคในการทำงานร่วมกับทีมวิจัย ซึ่งผลจากกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกันดังกล่าวได้ทำให้คุณอ้ายพรหมแสนทราบศักยภาพที่แท้จริงของตนเองว่ามีความรู้ความสามารถในระดับใด และมีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องอันใดที่ควรปรับปรุง ซึ่งถือว่าคุณอ้ายได้มีลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้จากลำดับขั้นที่ 1) ไม่รู้ว่าตนเองมีศักยภาพความรู้ความสามารถในการดำเนินงานในระดับใดนำไปสู่ลำดับขั้นของการเรียนรู้ลำดับที่ 2) รับรู้ รับทราบศักยภาพความรู้ความสามารถของตนและก้าวไปสู่ลำดับขั้นของการเรียนรู้ลำดับที่ 3) เรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้เพื่อจะได้นำมาปรับประยุกต์ใช้กับการทำงานเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาในศักยภาพความรู้ความสามารถของตน

(2) การแสวงหาความรู้ คุณอ้าย พรหมแสนได้พยายามแสวงหาความรู้ในการพัฒนาศักยภาพตนเองอยู่เสมอ โดยจากการเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ฯ ทำให้ได้มีโอกาสศึกษาการบริหารจัดการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและชุมชนอื่นในการทำงานให้มีประสิทธิภาพและทำให้คุณอ้ายเกิดการเรียนรู้ในการที่จะนำเอาประสบการณ์จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ดังกล่าวไปปรับใช้ไม่ว่าจะเป็นการทำการเกษตร ปลูกข้าว หรือเลี้ยงหมูหลุมที่เห็นตัวอย่างจากชุมชนอื่นที่ได้เลี้ยงและสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้กับตนเองก็ได้เลียนแบบเอามาทดลองทำ

(3) การนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปทดลองใช้และปฏิบัติ คุณอ้ายพรหมแสนได้นำความรู้ที่ได้รับปรับเปลี่ยนแนวคิดและพฤติกรรมการทำงาน โดยเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น โดยร่วมมือกับคณะกรรมการของศูนย์การเรียนรู้หันมาทำการถ่ายทอดความรู้ แนวคิดวิธีคิดให้ชาวบ้านในชุมชนรู้จักตนเองเพิ่มมากขึ้นโดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ซึ่งช่วยทำให้ชาวบ้านในชุมชนรู้จักตนเองเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันทาง คุณอ้าย พรหมแสน ก็ได้

เรียนรู้ในการที่จะหาวิธีในการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชุมชนชาวบ้านที่มีความสนใจในการเรียนรู้ ศึกษางานของกลุ่มตนเองโดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ ได้เรียนรู้วิธีในการบริหารจัดการการทำงานของตนผ่านศูนย์การเรียนรู้ เช่น ในเรื่องของ การวางแผนการดำเนินงาน การวางแผนการจัดกิจกรรม การสรรหาและคัดเลือกคนเข้ามาช่วยในการทำกิจกรรมเรียนรู้ในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญและการควบคุมติดตามการดำเนินงาน

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยแสดงออกมาในรูปของการเรียนรู้ในการสร้างเครือข่ายและการให้ความรู้แก่สมาชิกของกลุ่มชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนโดยผ่านวิทยากรกลุ่ม คือเรียนรู้ในการฝึกวิทยากรของกลุ่มเพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่บุคคลอื่นและเครือข่ายในพื้นที่อื่น ซึ่งรูปแบบของการเรียนรู้ดังกล่าวได้ช่วยต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเองที่จะต้องทำให้คุณอำนวยได้มีการฝึกฝนและทำการเรียนรู้ ตลอดจนการที่จะต้องพัฒนาความรู้ ทักษะ ความคิดของตนเองในการคิดค้นหาเทคนิควิธีการเพื่อพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองของศูนย์ให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและความต้องการของชุมชน ซึ่งการกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ขั้นที่ 4 คือ การเรียนรู้เพราะได้นำความรู้ที่ได้เรียนรู้มาปฏิบัติทำการปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นความรู้ของตนเองและสามารถถ่ายทอดให้คนอื่นได้

4.1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นห้วยแก้ว อ.แม่อน จ.เชียงใหม่

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นห้วยแก้ว อ.แม่อน จ.เชียงใหม่ และเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ คือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมซึ่งสามารถแยกประเด็นของกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยแยกเป็นรายบุคคลดังต่อไปนี้

1) คุณอาคม สมณะ

ดำรงตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นห้วยแก้ว อ.แม่อน จ.เชียงใหม่ ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการในศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ในฐานะเป็นคณะกรรมการอำนวยการ ได้พัฒนาขีดความสามารถในการพัฒนาศักยภาพตนเองโดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองคือ

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเอง ในฐานะเป็นนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะทำการสำรวจศักยภาพและความพร้อมของตนเองอยู่เสมอ ในการทำงาน เช่น กรณีของการเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัยจะทำการเรียนรู้และร่วมปรึกษารื้อกับทีมงานชุมชน ดูศักยภาพความพร้อมของตนเองว่ามีจุดไหนที่ยังบกพร่อง และต้องการได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น จะไม่คิดหรือหลงลืมตนว่าตนเองดำรงตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นเป็นสิ่งที่แสดงว่าตนเองมีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพ ไม่จำเป็นจะต้องเรียนรู้อีกต่อไปเพราะทุกคนเชื่อถือในศักยภาพของตนเอง ถึงได้เลือกตนเองขึ้นมาเป็นนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในทางตรงกันข้ามจะคิดอยู่ตลอดเวลาว่า การทำงานมักจะมีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น ซึ่งความผิดพลาดนั้นอาจมาจากการที่ตนเองขาดความรู้ และศักยภาพ สมควรที่จะต้องทำการพัฒนาปรับปรุงเพื่อที่จะทำให้ตนเองมีความรู้เพิ่มพูนขึ้นซึ่งจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับชุมชนอื่นทำให้คุณอาคมเกิดพัฒนาการของการเรียนรู้จาก ขั้นที่ 1 คือ ไม่รู้ ก้าวมาสู่ขั้นที่ 2 ก็รับรู้รับทราบว่าตนเองมีศักยภาพความรู้ความสามารถในระดับใด สมควรที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงตรงจุดใดบ้างอันนำไปสู่ลำดับขั้นที่ 3 ของการเรียนรู้คือ การที่เรียนรู้ได้จะต้องทำการค้นหาและแสวงหาความรู้เพื่อที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง

(2) การแสวงหาความรู้ โดยนิยส่วนตัวนั้นมักจะชอบแสวงหาความรู้เพื่อเติมเต็มในสิ่งที่ตนขาด ไม่ว่าในเรื่องของความรู้ความสามารถ ประสบการณ์จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ ได้ทำให้คุณอาคมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนอื่น ได้แนวทางที่จะนำมาใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์การเรียนรู้ เช่น การบริหารจัดการในด้านการวางแผนการดำเนินงานให้วางแผนในภาพรวม กำหนดเป้าหมายทิศทางการทำงานที่ชัดเจน การดำเนินงานในการบูรณาการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆภายในชุมชนให้สอดคล้องกับความต้องการและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนได้อย่างแท้จริง

(3) การนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปทดลองใช้และปฏิบัติ โดยการคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ คุณอาคมได้นำเอาองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ด้านองค์กรตั้งแต่ในเรื่องของการวางแผน การคัดเลือกคณะกรรมการ การติดต่อประสานงาน และการควบคุมการดำเนินงาน เข้าไปใช้ในการทำงานโดยได้ทำการคัดเลือกคนให้เข้าทำงานให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ การเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพเข้ามาร่วมกันทำงานภายในศูนย์การเรียนรู้ โดยพิจารณาจากศักยภาพความพร้อมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้เกิดการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ขั้นตอนนี้ถือได้ว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 3 ของการ

เรียนรู้ที่คุณอาคมได้นำเอาแนวคิด แนวปฏิบัติที่ชุมชนอื่นได้กระทำมาทดลองปรับใช้ในชุมชนของตน

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง จากการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้และได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยงานอื่นๆ ผู้เชี่ยวชาญ และชุมชนอื่น ได้ทำให้คุณอาคมได้เกิดแนวคิดในการที่จะพัฒนาชุมชนบ้านแม่ป๋อกซึ่งกำลังประสบปัญหาเกี่ยวกับการถูกนายทุนบุกรุกที่ดินสร้างบ้านพักริสอร์ทอันส่งผลกระทบต่อสภาพภูมิทัศน์ สิ่งแวดล้อมของตำบล ได้ทำการเรียนรู้ร่วมกับคณะกรรมการของศูนย์การเรียนรู้ในการหาวิธีที่จะยับยั้งไม่ให้ที่ดินของชาวบ้านถูกบุกรุก เช่น ต้องเริ่มไปกับการพัฒนาศักยภาพคนให้ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของที่พำนักของตนเอง ปรับเปลี่ยนระเบียบ กฎของการซื้อขายที่ดินภายในตำบล โดยกำหนดจำนวนพื้นที่ดินที่จะซื้อขาย การออกกฎห้ามปลูกสร้างสิ่งปลูกสร้าง เช่น ห้ามสร้างบ้านในพื้นที่ Slope ห้ามสร้างบ้านตามไหล่ทางถนน ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติจริงและมีการปรับปรุงพัฒนามาเรื่อย ๆ จนกลายเป็นความรู้ของคุณอาคมเอง

2) คุณพรหมมินทร์ พวงมาลา

ประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน มีกระบวนการเรียนรู้ในการสร้างความสำเร็จต่อการพัฒนาศักยภาพของตนเองคือ

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของตนเอง ในการทำงานแต่ละครั้ง คุณพรหมมินทร์ พวงมาลา จะพิจารณาว่าตนเองมีศักยภาพและความพร้อมในการที่จะดำเนินงานแต่ละครั้งมากน้อยแค่ไหนอย่างไร โดยเมื่อเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย คุณพรหมมินทร์ ได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองร่วมกับคนในชุมชน โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ คือการติดต่อสื่อสาร การประชุมการพูดคุยกันถึงจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสอุปสรรคในการทำงานร่วมกับทีมวิจัย ซึ่งผลจากกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกันดังกล่าวได้ทำให้คุณพรหมมินทร์ พวงมาลาได้ทราบศักยภาพที่แท้จริงของตนเองว่ามีความรู้ความสามารถในระดับใด และมีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องอันใดที่ควรปรับปรุง ซึ่งถือว่าคุณอาัยได้มีลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้จาก ลำดับขั้นที่ 1) 'ไม่รู้ว่าตนเองมีศักยภาพความรู้ความสามารถในการดำเนินงานในระดับใดนำไปสู่ลำดับขั้นของการเรียนรู้ลำดับที่ 2) รับรู้รับทราบศักยภาพความรู้ความสามารถของตนและก้าวไปสู่อันดับขั้นของการเรียนรู้ลำดับที่ 3) เรียนรู้โดยการทำการแสวงหาความรู้เพื่อจะได้นำมาปรับประยุกต์ใช้กับการทำงานเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาในศักยภาพความรู้ความสามารถของตน

(2) การเสาะแสวงหาความรู้ โดยมีความสนใจและใส่ใจเป็นพื้นฐานเดิมในเรื่องของการนำเอาทรัพยากรภายในชุมชนมาทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มขึ้น เช่น การนำเอาทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ น้ำ ป่าไม้ สัตว์ป่ามาใช้ให้เกิดประโยชน์ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้คนในชุมชน และจากการที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย และดำรงตำแหน่งประธานศูนย์การเรียนรู้ ได้ทำให้อีกมีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการดำเนินงานร่วมกับชุมชนอื่น เช่น ในเรื่องของการจัดการเรื่องพื้นที่ดิน การจัดการกลุ่มอาชีพ นำลงไปใช้ปฏิบัติจริงกับชุมชน

(3) การนำเอาองค์ความรู้ไปทดลองใช้และปฏิบัติจริง โดยปรับเปลี่ยนวิธีการคิด การมีวิสัยทัศน์ คิดเชิงสร้างสรรค์ คิดแบบองค์รวม ไม่คิดแบบแยกส่วนโดยการเชื่อมโยงปัจจัยต่างๆ เข้าด้วยกันในการพัฒนา ตัวอย่างการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น กลุ่มหมอนใบชา กลุ่ม Home stay กลุ่มจักรสาน เข้ามาบูรณาการการทำงานร่วมกันในศูนย์การเรียนรู้เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมให้กับชุมชนได้อย่างเต็มรูปแบบ เพราะกลุ่มต่างๆ เหล่านี้ถือว่าเป็นกลุ่มอาชีพหลักของคนในชุมชน จากการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย และชุมชนอื่นทำให้ คุณพรหมมินทร์ ประสบความสำเร็จในการจัดทำแผนการดำเนินงานภายในศูนย์โดยได้ดึงเอาแผนการปฏิบัติงานที่ทำภายในกลุ่มอาชีพของคนมาปรับเปลี่ยนพัฒนาให้เหมาะสมกับความต้องการของชุมชนและของลูกค้า การปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดทำกิจกรรมที่ต่างไปจากเดิมถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 3 ของการเรียนรู้คือการเรียนรู้ที่นำเอาความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาทดลองใช้ โดยเลียนแบบแนวคิดหรือแนวปฏิบัติจากชุมชนอื่นและเอามาเลียนแบบทำ

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง คุณพรหมมินทร์ ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยอาศัยการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องโดยการทำหน้าที่เป็นทั้งประธานศูนย์และวิทยากรประจำศูนย์ ในการให้คำแนะนำถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ผู้มาศึกษาดูงาน ทำให้ได้รับทราบความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่างๆ จากผู้มาศึกษาดูงาน และนำมาปรับแก้ไขการดำเนินงานภายในศูนย์ให้มีความสมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น การเรียนรู้ในการจัดการทุนทางสังคมของชุมชนนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การนำเอาเด็กและเยาวชนเข้ามาเรียนรู้การอนุรักษ์ทรัพยากร การนำอาชีพต่างๆ ในชุมชน การฝึกเด็กและเยาวชนเป็นมัคคุเทศก์น้อยเพื่อนำนักท่องเที่ยวไปเที่ยวชมธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของคนในชุมชน ประสบความสำเร็จในการจัดทำแผนและเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชน โดยอาศัยคณะกรรมการในศูนย์การเรียนรู้เป็นตัวเชื่อมโยงและประสานกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดขึ้น ซึ่งลำดับขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้ที่นายพรหมมินทร์สามารถต่อยอดการ

พัฒนาความรู้ที่ตนเองได้ทดลองทำมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นความรู้ของ
คุณพรหมมินทร์ เอง

4.1.4 องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นร้องวัวแดง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนจากองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นร้องวัวแดง
อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ และเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา
ศักยภาพของตนเอง จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ฯ คือ นายองค์ประกอบ
ส่วนท้องถิ่นและตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคม ซึ่งสามารถแยกประเด็นของกระบวนการการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของ
ตนเอง โดยแยกเป็นรายบุคคลได้ดังต่อไปนี้

1) นายสวัสดิ์ ขัตติกุล ดำรงตำแหน่งนายองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น
ร้องวัวแดง และทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการในศูนย์การเรียนรู้ฯ ได้ประสบความสำเร็จในการ
พัฒนาศักยภาพของตนเอง อาศัยกระบวนการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

(1) การเรียนรู้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง กล่าวคือ ในการ
ทำงานร่วมกับคณะกรรมการคนอื่นในศูนย์การเรียนรู้จะทำการวิเคราะห์ศักยภาพบทบาทหน้าที่
ของตนเอง ตลอดจนความพร้อมในการที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมของท้องถิ่น โดยดูว่าตนเองยังขาดความรู้ในด้านใด และควรจะเสริมความรู้ในด้านใด
เพื่อที่จะนำเอามาปรับใช้กับการทำงาน ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 1 ของการเรียนรู้ในประเด็นที่
เกี่ยวกับการไม่ทราบหรือไม่รู้ว่าตนเองและชุมชนมีศักยภาพความพร้อมหรือของคืออะไรใน
ชุมชนมาสู่ขั้นตอนที่ 2 คือ การรับทราบและรับรู้

(2) การเสาะแสวงหาความรู้ จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการ
เรียนรู้ ได้พยายามเสาะแสวงหาความรู้ที่จะมาช่วยเพิ่มศักยภาพของตนเองทั้งด้านความคิด ทักษะ
การบริหารจัดการ โดยร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เรียนรู้การทำงานของกลุ่มชุมชนอื่นที่เข้า
ร่วมโครงการกับทีมวิจัย ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการ การ
วางแผน รูปแบบของการจัดทำโครงการที่ดี นอกจากนี้แล้วยังไปศึกษาดูงานจากองค์กรอื่นและ
เอาความรู้ที่ได้รับมาทำการบูรณาการในการปรับประยุกต์กับการทำงาน ตลอดจนการพัฒนา
ตนเอง

(3) การนำความรู้ที่ได้ไปทดลองใช้และปฏิบัติ จากการเข้าร่วม
โครงการจัดการเรียนรู้ ได้นำเอาความรู้ที่ได้รับจากการเข้าอบรม การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ฯ ใน
ส่วนของการบริหารจัดการเองก็เข้ามาทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์และประยุกต์ใช้กับการ

ทำงาน เช่น การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการในเรื่องของการวางแผน จากเดิมใช้เทคนิคการทำงานแบบเชิงรับก็ค่อยๆ ปรับเปลี่ยนการทำงานโดยใช้การทำงานแบบเชิงรุก คือ จะทำงานโดยใช้วิธีป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกิดขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมที่สุดกับสภาพปัจจุบันการทำงานในศูนย์การเรียนรู้ฯ ตลอดจนการบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะวางแผนการทำงานโดยยึดหลักที่ว่า การวางแผนจะต้องสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะแต่เดิมจะละเลยและไม่สนใจที่จะวางแผนการทำงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ แต่เมื่อได้ไปศึกษาดูงานและได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมงานจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ได้เห็นตัวอย่างความสำเร็จในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนที่ 3 ของการเรียนรู้ คือ การเรียนรู้และเลียนแบบการทำงานของชุมชนอื่นเอามาปรับใช้กับการทำงานของตนเองและชุมชน

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในการต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ กล่าวคือ เน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยให้ประชาชนบ้านร่องวัวแดงได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อพัฒนาชุมชน โดยผ่านการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ในรูปแบบของคณะกรรมการและสมาชิกของกลุ่มอาชีพต่างๆ ที่มาร่วมตัวกันในการดำเนินงานภายในศูนย์การเรียนรู้ ทำให้ทางนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องถึงวิธีคิด วิธีปฏิบัติของชุมชนผ่านการวางแผน การบริหารจัดการที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของชุมชนที่เน้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตสิ่งแวดล้อม โดยนำเอาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้กับการดำเนินงาน การทำการเกษตรแบบพอเพียงต่อยอดไปถึงการทำเกษตรแบบอินทรีย์ ใช้หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วม โดยกำหนดเป็นภาพรวมเป็นหลัก ตัวอย่างของพื้นที่ของตำบลร่องวัวแดงมีทุนเดิมคือ ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ การพัฒนาจะเริ่มจากเอาทุนเดิมมาเป็นตัวตั้งแล้วค่อยขยายไปพัฒนาส่วนอื่น โดยส่งเสริมการทำเกษตรอินทรีย์ให้ประสบความสำเร็จ ต่อจากนั้นจึงค่อยพัฒนาด้านอื่นตามมา เช่น การท่องเที่ยว วัฒนธรรม ประเพณี ขั้นตอนนี้ถือว่าเป็นขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้คือการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของตนเองอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นความรู้ของตนเองและต่อยอดการพัฒนาออกไปเรื่อย ๆ

2) คุณบุญทรง ยุติธรรม

ประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน กระบวนการการเรียนรู้ในการสร้างความสำเร็จต่อการพัฒนาศักยภาพของคุณบุญทรง ประกอบไปด้วย

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพความสามารถของตนเอง ในการทำงานแต่ละครั้งคุณบุญทรง ยุติธรรมจะพิจารณาว่าคุณเองมีศักยภาพและความพร้อมในการที่จะดำเนินงานแต่ละครั้งมากน้อยแค่ไหนอย่างไร โดยเมื่อเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย คุณอ้ายได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองร่วมกับคนในชุมชน โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ คือการติดต่อสื่อสาร การประชุมการพูดคุยกันถึงจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสอุปสรรคในการทำงานร่วมกับทีมวิจัย ซึ่งผลจากระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกันดังกล่าวได้ทำให้คุณบุญทรงทราบศักยภาพที่แท้จริงของตนเองว่ามีความรู้ความสามารถในระดับใด และมีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องอันใดที่ควรปรับปรุง ซึ่งถือว่าคุณบุญทรงได้มีลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้จาก ลำดับขั้นที่ 1) ไม่รู้ว่าตนเองมีศักยภาพความรู้ความสามารถในการดำเนินงานในระดับใด นำไปสู่ลำดับขั้นของการเรียนรู้ลำดับที่ 2) รับรู้ รับทราบศักยภาพความรู้ความสามารถของตน และก้าวไปสู่ลำดับขั้นของการเรียนรู้ลำดับที่ 3) เรียนรู้โดยการแสวงหาความรู้เพื่อจะได้นำมาปรับประยุกต์ใช้กับการทำงานเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาในศักยภาพความรู้ความสามารถของตน

(2) การแสวงหาความรู้ การมีจิตใจใฝ่รู้ รักในอาชีพการทำเกษตร ทำให้มีการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำเอามาปรับประยุกต์ใช้และเพิ่มเสริมศักยภาพของงานให้สูงขึ้น โดยการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ การเข้าอบรม ศึกษาจากหน่วยงานหรือชุมชนอื่นที่ประสบความสำเร็จ กอปรกับการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ฯ ร่วมกับทีมวิจัย โดยการทำงานผ่านศูนย์การเรียนรู้ได้ทำให้คุณบุญทรงมีโอกาแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเกษตร ในด้านการจัดการพื้นที่ การจัดการด้านผลผลิต การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน จึงได้นำความรู้ดังกล่าวไปทดลองใช้กับการทำงานจริง

(3) การนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปทดลองใช้ คุณบุญทรง ได้นำเอาความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรมในฐานะเป็นประธานศูนย์การเรียนรู้เข้าไปใช้ในการทำงานของกลุ่มคน โดยพัฒนาศักยภาพเรื่องการรับคนเข้ามาเป็นสมาชิก จากเดิมที่ไม่มีการกำหนดกฎระเบียบในการรับคนเข้ามาเป็นสมาชิกว่าจะต้องเป็นเกษตรกรและมีความสนใจจริงที่จะทำการเกษตรแบบพอเพียงและกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร การวางแผนการผลิตไว้ล่วงหน้า เช่น การจัดแปลงปลูกพืชผักจะปลูกอะไรก่อนหลัง จะปลูกปริมาณเท่าไรถึงจะเหมาะสม เมื่อผลผลิตออกมาแล้วจะนำจำหน่ายผ่านช่องทางไหน ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 3 ของการเรียนรู้ในการนำความรู้ที่ได้รับจากการแสวงหาความรู้ทำการเรียนแบบและปรับใช้ในการทำงาน

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง คุณบุญทรงได้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจากการทำงานผ่านศูนย์การเรียนรู้ โดยการกำหนดความรู้ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำการเกษตรแบบพอเพียงให้กับคนที่มาศึกษาดูงาน ทำให้ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้เรียนรู้และพัฒนาขยายการทำการเกษตรเพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง เช่น การโยนกกล้าข้าว การปลูกหญ้าแฝกเพื่อใช้ยึดพื้นที่ดิน ลำดับขั้นนี้ถือว่าเป็นลำดับขั้นที่ 4 ของการเรียนรู้คือภายหลังจากการนำเอาความรู้มาปรับใช้ให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นความรู้ของคุณบุญทรงเองไม่ว่าจะเป็นเทคนิคในการทำน้ำส้มควันไม้ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยอินทรีย์ซึ่งก็จะมีสูตรเป็นของตนเอง

4.1.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสง่าบ้าน อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสง่าบ้าน อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ และเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ คือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสามารถแยกประเด็นของกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองโดยแยกเป็นรายบุคคลได้ดังต่อไปนี้

1) นายเปี่ยมศักดิ์ สานะเสน

ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองดังต่อไปนี้

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพความสามารถของตนเอง ในการทำงานแต่ละครั้งนายเปี่ยมศักดิ์ สานะเสน จะพิจารณาว่าตนเองมีศักยภาพและความพร้อมในการที่จะดำเนินงานแต่ละครั้งมากน้อยแค่ไหนอย่างไร โดยเมื่อเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย เปี่ยมศักดิ์ ได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองร่วมกับคนในชุมชน โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ คือการติดต่อสื่อสาร การประชุมการพูดคุยกันถึงจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสอุปสรรคในการทำงานร่วมกับทีมวิจัย ซึ่งผลจากกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกันดังกล่าวได้ทำให้นายเปี่ยมศักดิ์ ทราบศักยภาพที่แท้จริงของตนเองว่ามีความรู้ความสามารถในระดับใด และมีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องอันใดที่ควรปรับปรุง ซึ่งถือนายเปี่ยมศักดิ์ได้มีลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้จาก ลำดับขั้นที่ 1) ไม่รู้ว่าตนเองมีศักยภาพความรู้ความสามารถในการดำเนินงานในระดับใดนำไปสู่ลำดับขั้นของการเรียนรู้ลำดับที่ 2) รับรู้ รับทราบศักยภาพ

ความรู้ความสามารถของตนและก้าวไปสู่ลำดับขั้นของการเรียนรู้ลำดับที่ 3) เรียนรู้โดยการทำการเสาะแสวงหาความรู้เพื่อจะได้นำมาปรับประยุกต์ใช้กับการทำงานเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาในศักยภาพความรู้ความสามารถของตน

(2) การใฝ่รู้และการเสาะแสวงหาความรู้ จากนิสัยเดิมเป็นคนที่ความใฝ่รู้อยู่เสมอ ทำให้เป็นแรงผลักดันที่สำคัญที่ทำให้เกิดการเสาะแสวงหาความรู้จากการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการของศูนย์การเรียนรู้ ได้มีโอกาสในการเสาะแสวงหาความรู้โดยเข้าร่วมอบรมการบริหารจัดการของศูนย์การเรียนรู้ ได้เรียนรู้ถึงหลักของการบริหารจัดการองค์กรที่มีประสิทธิภาพ ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญถึงวิธีการรูปแบบของการดำเนินงานที่และประสบความสำเร็จ จึงได้นำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง

(3) การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติจริง การดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จ เกิดจากการนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการเข้าอบรมไปปรับประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างแท้จริง ได้แก่ การพัฒนาศักยภาพของการบริหารจัดการ โดยเฉพาะในเรื่องของการวางแผนการทำงาน มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เช่น การประชุม การติดต่อสื่อสารกับคนในชุมชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจก่อนการทำงานทุกครั้ง ต่อจากนั้นถึงจะกำหนดเป้าหมายของการทำงาน ตัวอย่างเช่น การบูรณาการการเชื่อมโยงกลุ่มอาชีพต่างๆ ของตำบลเข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายภายในศูนย์การเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคของการติดต่อประสาน การติดต่อสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับชุมชนชาวบ้าน จนสามารถส่งกลุ่มอาชีพต่างๆ เข้ามาร่วมทำงานในศูนย์ฯ ได้สำเร็จ ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 3 ของการเรียนรู้ที่นำเอาความรู้ความสำเร็จที่ชุมชนอื่นได้ใช้ในการปฏิบัติงานมาเลียนแบบในการทำงาน

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องจนสามารถต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ในฐานะเป็นคณะกรรมการของศูนย์การเรียนรู้ ได้มีโอกาสเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการพัฒนาศักยภาพของงาน โดยผ่านการถ่ายทอดการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้มาศึกษาดูงาน จนสามารถประสบความสำเร็จในการวางแผนการดำเนินกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง จนพบกับสามารถประเมินติดตามผลการดำเนินงานได้ ซึ่งแต่เดิมไม่เคยได้ทำการติดตามประเมินผลมาก่อนถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 4 ที่ได้นำความรู้มาปรับใช้และพัฒนาปรับปรุงต่อเนื่องจนกลายเป็นความรู้ของตนเอง

2) คุณเกษม พานวนทิส

ประธานศูนย์การเรียนรู้ ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองดังต่อไปนี้

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเอง การทำงานแต่ละครั้ง คุณเกษมจะนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมการเสริมสร้างการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเองมาใช้เป็นหลักของการเริ่มต้นในการทำงาน ตัวอย่างเช่น ศักยภาพความสามารถในการวางแผนการดำเนินงานภายในศูนย์การเรียนรู้ ก็จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ศักยภาพและความสามารถของตนในการจัดทำแผนว่ามีความพร้อมในระดับใด การวางแผนการดำเนินงานภายในศูนย์จะต้องทำอะไรให้บรรลุเป้าประสงค์ของการดำเนินงาน ทำการวิเคราะห์จุดแข็ง คือ ความรู้ความสามารถที่ตนเองมี และจุดอ่อน คือ ข้อบกพร่องทางด้านสติปัญญาความสามารถที่ตนเองยังขาดอยู่เพื่อจะหาแนวทางในการแก้ไข ถือว่าเป็นลำดับขั้นของการเรียนรู้ลำดับที่ 1 คือ การไม่ทราบก้าวเข้ามาสู่การเรียนรู้ในลำดับที่ 2 คือ การรับทราบและรับรู้ในข้อบกพร่องหรือปัญหาเกี่ยวกับของตนเอง

(2) การเสาะแสวงหาความรู้ จากผลของการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเอง ทำให้ทราบจุดแข็ง จุดอ่อนของตน นำมาซึ่งการเสาะแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง โดยจากการเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ ได้เข้าอบรมสัมมนาศึกษาดูงาน ทำให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตนเอง ได้นำเอาแนวคิด วิธีปฏิบัติจากชุมชนอื่นมาปรับประยุกต์ในการพัฒนาตนเองและชุมชนของตนเองจนประสบความสำเร็จ

(3) การนำเอาความรู้ที่ได้รับไปปรับประยุกต์ใช้กับการทำงาน พัฒนาความคิดที่ไม่คิดแบบแยกส่วน แต่คิดแบบเป็นองค์รวม ได้แก่ การใช้ศูนย์การเรียนรู้เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยง เป็นเครือข่ายในการรวมตัวกันเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ได้แก่ เกิดการรวมตัวกันและเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่มอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้า อาหาร ของที่ระลึก ในการช่วยเหลือกัน มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ถือได้ว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 3 ของการเรียนรู้ ในส่วนของการเรียนรู้ในการนำแนวคิดและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มาเขียนแบบ

(4) การเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้รับมาทดลองใช้ในการทำงานผ่านศูนย์การเรียนรู้ อาศัยการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพโดยผ่านการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้มาศึกษาดูงาน ได้แลกเปลี่ยนได้รับฟังข้อคิดเห็น ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้คุณเกษมต้องนำการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในการที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยทำให้คุณเกษมตอบโจทย์และคำถามที่ผู้มาศึกษาดูงานและเรียนรู้ได้กำหนดไว้

ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้ที่ได้มีการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของตนเอง อยู่ตลอดเวลาจนทำให้ตนเองเกิดการเรียนรู้ได้ในที่สุด

4.1.6 องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นมะขุนหวาน อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนจากองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นมะขุนหวาน อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ และเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา ศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการการเรียนรู้ คือปลัดองค์ประกอบส่วน ท้องถิ่นและตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคม ซึ่งสามารถแยกประเด็นของกระบวนการการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยแยกเป็นรายบุคคลได้ดังต่อไปนี้

1) คุณจันทิมาพร ทองนาค

ดำรงตำแหน่งปลัดองค์ประกอบส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการ อำนวยการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ประสบความสำเร็จในการพัฒนา ศักยภาพของตนเอง จากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการ พัฒนา ศักยภาพของตนเองดังต่อไปนี้

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเอง จากการเข้าร่วม โครงการการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่น สามารถทำให้ปลัด องค์ประกอบส่วนท้องถิ่นมะขุนหวานวิเคราะห์ สังเคราะห์ การดำเนินงานเพื่อพัฒนา แผน ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนได้ โดยอาศัยกระบวนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย ผู้เชี่ยวชาญ ตัวแทนของชุมชนอื่น ได้รับรู้รับทราบแนวทางวิธีการ การทำงาน ตลอดจนกระบวนการคิดของคนอื่น ทำให้ปลัดองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นมะขุนหวาน ได้นำเอาข้อมูลจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนกันมาทำการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของ ชุมชนในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ โดยผลักดันให้เกิดการทำงานผ่านศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจ ชุมชน พบว่าสามารถเสนอแผนของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ตรงตามศักยภาพและความ พร้อมของชุมชน กล่าวคือเป็นสิ่งที่มียู่แล้วในชุมชน ชุมชนดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทางองค์กร ประกอบส่วนท้องถิ่นได้ให้การสนับสนุนทั้งในด้านวิชาการและงบประมาณ เป็นกิจกรรมที่มี การขยายการดำเนินงานและต่อยอดการพัฒนาสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนได้ดี ขึ้น ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ในลำดับที่ 1 คือการไม่ทราบหรือไม่รู้ว่าคุณเองและ ชุมชนมีศักยภาพความรู้ความสามารถหรือปัญหาอะไรบ้าง เข้ามาสู่ลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ลำดับ ที่สองคือ การรับทราบและรับรู้

(2) การเสาะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม จากการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน และได้มีโอกาสเข้ารับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติม การเข้าอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจและสังคม สามารถพัฒนาศักยภาพของปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เช่น สามารถเพิ่มศักยภาพทางด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และส่งเสริมการมีความคิดที่สร้างสรรค์ โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เป็นตัวเชื่อมโยงการบูรณาการการจัดทำกิจกรรมต่างๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เกิดเป็นรูปธรรม เช่น ใช้กิจกรรมโครงการลดกลืนของมูลสัตว์ โดยส่งเสริมให้ชุมชนนำมูลสัตว์ทำแก๊สชีวภาพใช้เป็นแก๊สหุงต้มในครัวเรือน เพื่อลดมลพิษทางกลิ่นและลดรายจ่าย ขณะเดียวกันมีการนำเอาความรู้ทางด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การติดตามควบคุมมาใช้ในการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาอุปสรรคและความสำเร็จในการจัดทำโครงการ

(3) การนำความรู้ที่ได้ไปทดลองใช้ จากความรู้ทางด้านการบริหารจัดการที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรม ได้นำความรู้เกี่ยวกับการวางแผนไปปรับใช้กับการดำเนินงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ การจัดทำแผนวางแผนได้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางความคิด จากเดิมคิดแบบแยกส่วนก็จะหันมาคิดแบบเป็นองค์รวมในการพัฒนาชุมชน ใช้การบริหารจัดการเชิงรุกแทนที่เชิงรับ เพราะเท่าที่ผ่านมาใช้การบริหารจัดการเชิงรับ ซึ่งไม่สามารถแก้ปัญหาได้ตามที่ต้องการ ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ลำดับที่ 3 คือ การเรียนรู้ที่นำเอาแนวคิดความรู้ที่ได้รับฟังจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมาเขียนแบบและทดลองใช้

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง จากการเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ ได้นำความรู้ที่ได้มาปรับกระบวนทัศน์การทำงาน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ในการพัฒนาตนเอง คือ (1) ศึกษาข้อมูลวิเคราะห์ข้อมูลที่จะใช้ในการพัฒนาตนเอง (2) รู้เขารู้เรา โดยทำความคุ้นเคยสนิทสนมกับคนในชุมชน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน (3) เตรียมขั้นตอนการทำงาน (4) การวางแผนการทำงาน (5) ปฏิบัติตามแผน (6) ทำการติดตามและประเมินผล นอกจากนี้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ทางปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น จากเดิมการทำกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ จะทำแล้วจบไม่มีการต่อยอดของการพัฒนา แต่จากการเข้าร่วมอบรม พุฒยุคแลกเปลี่ยนกับผู้เชี่ยวชาญและบุคคลอื่นมากขึ้นก็ได้ทำการเชื่อมโยงกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ เข้าด้วยกัน ได้แก่ โครงการลดกลืนจากมูลสัตว์ โดยเอามาทำแก๊สชีวภาพ เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมสร้างสุขภาวะให้ดีกับชุมชนเข้ามาเชื่อมโยงกับกิจกรรมการดูแลสุขภาพสุภาพ ได้แก่

การออกกำลังกาย ตรวจเช็คความดันและเบาหวาน โดยใช้ศูนย์เรียนรู้เป็นจุดขับเคลื่อนในการดำเนินงาน นำเอาเด็กและเยาวชนเข้าร่วมทำงาน ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและสามารถวางแผนการบริหารจัดการที่ดี ตลอดจนมีรูปแบบของโครงการที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ลำดับที่ 4 คือการเรียนรู้ที่ได้มีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนทำให้เกิดการเรียนรู้โดยตนเอง

2) คุณชาญชัย หลวงอ้าย

ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ประสพความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองดังต่อไปนี้

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเอง การทำงานแต่ละครั้ง คุณชาญชัย จะนำความรู้ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมการเสริมสร้างการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเองมาใช้เป็นหลักของการเริ่มต้นในการทำงาน ตัวอย่างเช่น ศักยภาพความสามารถในการวางแผนการดำเนินงานภายในศูนย์การเรียนรู้ ก็จะวิเคราะห์ สังเคราะห์ศักยภาพและความสามารถของตนในการจัดทำแผนว่ามีความพร้อมในระดับใด การวางแผนการดำเนินงานภายในศูนย์จะต้องทำอย่างไรให้บรรลุเป้าประสงค์ของการดำเนินงาน ทำการวิเคราะห์จุดแข็ง คือความรู้ความสามารถที่ตนเองมี และจุดอ่อน คือ ข้อบกพร่องทางด้านสติปัญญาความสามารถที่ตนเองยังขาดอยู่เพื่อจะหาแนวทางในการแก้ไข ถือว่าเป็นลำดับขั้นของการเรียนรู้ลำดับที่ 1 คือ การไม่ทราบก้าวเข้ามาสู่การเรียนรู้ในลำดับที่ 2 คือ การรับทราบและรับรู้ในข้อบกพร่องหรือปัญหาเกี่ยวกับตนเอง

(2) การเสาะแสวงหาความรู้ จากการเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ฯ โดยกระบวนการเรียนรู้ เกิดจากการเข้าร่วมอบรม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ ทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการการทำงาน โดยผ่านศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนในประเด็นที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำงาน การวางแผนด้านการผลิต เทคนิคการครองใจคน การติดตามและประเมินผลการทำงาน จึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาปรับใช้กับการทำงาน

(3) การนำเอาความรู้ที่ได้รับไปทดลองใช้ กรณีของคุณชาญชัย ได้นำเอาความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการวางแผนการทำงาน โดยเน้นด้านเอาหลักคุณธรรมเข้ามาใช้ในการทำงาน เพราะแต่เดิมจะทำงานในลักษณะของทุนนิยม คือ สร้างรายได้ให้เกิดขึ้นแก่ตนเอง สร้างการแข่งขันเพื่อให้ได้การยอมรับจากตลาด เมื่อเอาโครงการจัดการการเรียนรู้ปรับเปลี่ยนความคิดมาเป็นแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เน้นความยั่งยืนและการดำรงอยู่ การช่วยเหลือกัน

มากกว่าการแข่งขัน ได้ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นวิทยากรอบรมให้ความรู้กับชุมชนอื่นในการทำแก๊สชีวภาพ ทำเกษตรปลอดสารพิษ ทำปุ๋ยหมัก ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ในลำดับที่ 3 คือ การเรียนรู้โดยนำเอาความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับการทำงาน โดยทำการเลียนแบบการทำงานของชุมชนอื่น

(4) การเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้รับมาทดลองใช้ในการทำงานผ่านศูนย์การเรียนรู้ อาศัยการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพโดยผ่านการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้มาศึกษาดูงาน ได้แลกเปลี่ยนได้รับฟังข้อคิดเห็น ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้คุณเกษมต้องนำการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในการที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อช่วยทำให้คุณเกษมตอบโจทย์และคำถามที่ผู้มาศึกษาดูงานและเรียนรู้ได้กำหนดไว้ ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้ที่ได้มีการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของตนเองอยู่ตลอดเวลาจนทำให้ตนเองเกิดการเรียนรู้ได้ในที่สุด

4.1.7 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านกลาง จ.เชียงใหม่ และเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้คือ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสามารถแยกประเด็นของกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยแยกเป็นรายบุคคลได้ดังต่อไปนี้

1) คุณเทียมทัน ปัญญา

ดำรงตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบ้านกลางและคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองดังต่อไปนี้

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง จากความรู้ความสามารถและประสบการณ์เดิมที่สั่งสมกันมานานในฐานะเป็นผู้นำของท้องถิ่น ได้ทำให้คุณเทียมทัน ปัญญา ได้เรียนรู้และเข้าใจถึงกระบวนการบริหารจัดการท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผนวกกับการเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีภาวะของการนำที่ดี ทำให้

ประสบความสำเร็จในการพัฒนาตนเองและชุมชน ขณะเดียวกันจากการที่คุณเทียมนั้น ปัญญา ได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของตนเองและชุมชนร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางด้าน เศรษฐกิจและสังคมได้ทำให้คุณเทียมนั้นเกิดพัฒนาการของการเรียนรู้จากขั้นที่ 1 คือ การไม่รับรู้ ในส่วนของข้อบกพร่องของตนเองและชุมชน มาสู่ลำดับขั้นของการเรียนรู้ขั้นที่ 2 คือ การรับรู้รับทราบในข้อบกพร่องของตนเองและชุมชน

(2) การเสาะแสวงหาความรู้ จากการเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ฯ ได้ทำให้คุณเทียมนั้น ปัญญา มีโอกาสเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ๆ จากการเข้าร่วมการอบรมใน ส่วนของการบริหารจัดการ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการอบรม ดังกล่าวได้ทำให้คุณเทียมนั้น ได้เรียนรู้ถึงเทคนิควิธีการบริหารจัดการการทำงาน การวางแผน การบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ การวางรูปแบบการดำเนินงานและบริหาร โครงการ กิจกรรมภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศูนย์การเรียนรู้ให้เกิดผล

(3) การนำเอาองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ นำเอาองค์ความรู้ที่ได้รับ ไปปฏิบัติ โดยปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ทางความคิดจากการคิดแบบแยกส่วนเป็นคิดแบบองค์ รวม ในการวางแผนการทำงานจะหล่อหลอมความคิดของทุกภาคส่วนและเอามาปรับใช้กับการ ทำงาน ตัวอย่างการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ได้ทำการวางแผนเชื่อมโยงกิจกรรมแบบ บูรณาการเอามาขับเคลื่อนการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดขึ้นที่ศูนย์การเรียนรู้ เช่น ทำการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญา การแปรรูปอาหาร การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ขณะเดียวกันมีการติดตามควบคุมประเมินผลเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ เลียยผลเพื่อ ชุมชนเอง ถือได้ว่าเป็นลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ขั้นที่ 3 คือ การเลียนแบบที่ได้นำความรู้จาก การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับชุมชนอื่นนำไปปรับใช้กับการทำงานภายในชุมชนของตนเอง

(4) การเรียนรู้ ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากการเข้าร่วม โครงการการจัดการเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้รับมาทดลองใช้ในการทำงานผ่านศูนย์การเรียนรู้ อาศัยการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพโดยผ่านการ ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้มาศึกษาดูงาน ได้แลกเปลี่ยน ได้รับฟังข้อคิดเห็น ซึ่งเป็นแรงกระตุ้นให้ คุณเกษมต้องนำการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในการที่จะต้องพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานอย่าง ต่อเนื่องเพื่อช่วยทำให้คุณเทียมนั้น ตอบโจทย์และคำถามที่ผู้มาศึกษาดูงานและเรียนรู้ได้กำหนด ไว้ ถือได้ว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้ที่ได้มีการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของ ตนเองอยู่ตลอดเวลาจนทำให้ตนเองเกิดการเรียนรู้ได้ในที่สุด

2) คุณศรีนวล มะโนปัญญา

ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยอาศัยกระบวนการการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองดังต่อไปนี้

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถของตนเอง จากการที่มีความรู้และประสบการณ์เดิมในการเป็นเกษตรกร และผ่านการอบรมในการแปรรูปอาหารผนวกกับการมีประสบการณ์ในการเป็นประธานกลุ่มอาชีพ ประธานกลุ่มแม่บ้าน ได้ทำงานร่วมกับชุมชน หน่วยงานภาคีต่างๆ เป็นจำนวนมาก จึงทำให้ได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิด ทักษะ ความรู้ความสามารถของตนเองขณะเดียวกันจากการที่คุณศรีนวล ได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของตนเองและชุมชนร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมได้ทำให้คุณเทียมทันเกิดพัฒนาการของการเรียนรู้จากขั้นที่ 1 คือ การไม่รับรู้ในส่วนของคุณสมบัติพร้อมของตนเองและชุมชน มาสู่ลำดับขั้นของการเรียนรู้ขั้นที่ 2 คือ การรับรู้รับทราบในสมบัติพร้อมของตนเองและชุมชน

(2) การแสวงหาความรู้ จากการที่คุณศรีนวล มะโนปัญญา เป็นคนใฝ่รู้จึงมักจะแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพความรู้ความสามารถของตนเองอยู่เสมอ และจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย ได้ทำให้คุณศรีนวลได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผนการดำเนินงานเพื่อที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น โดยได้เรียนรู้ถึงการวางแผนการตลาด การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญในด้านทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน

(3) การนำเอาองค์ความรู้ไปใช้หรือปฏิบัติจริง การที่คุณศรีนวล มะโนปัญญา เป็นคนที่มีความใฝ่รู้อยู่เสมอ เมื่อไปอบรมหรือเรียนรู้ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน จะนำเอาความรู้ดังกล่าวไปทดลองใช้อยู่เสมอ ซึ่งวิธีนี้ได้ทำให้คุณศรีนวลได้มีการปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพด้านความคิด ทักษะ ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างต่อเนื่อง จนเกิดเป็นความชำนาญที่ติดตัวไปตลอด จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ ได้ทำให้คุณศรีนวลได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้นำไปปฏิบัติในศูนย์การเรียนรู้จนทำให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ได้แก่ การนำแนวคิดของการวางแผนไปใช้ในการวางแผนการทำงานของกลุ่มตนเอง ซึ่งจากเดิมจะไม่มีการวางแผน แต่เมื่อได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญ ขณะเดียวกันได้มีการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองก่อนที่จะทำการวางแผน และได้เห็นตัวอย่างของการดำเนินงานของชุมชนและกลุ่มอาชีพอื่นที่ประสบ

ความสำเร็จในการดำเนินงาน มีการนำเอาหลักของการติดตามและประเมินผลการทำงานมาใช้ โดยให้สมาชิกทำการบันทึกการทำงานและตรวจสอบการทำงานของสมาชิกตามบันทึกที่สมาชิกได้บันทึก ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 3 ของการเรียนรู้โดยนำเอาตัวแบบและแบบอย่างของชุมชนอื่นที่ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้นำมาเลียนแบบในการพัฒนาการทำงานภายในชุมชนของตนเอง

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดพัฒนาศักยภาพของตนเอง จากการเข้าร่วมโครงการการจัดการการเรียนรู้ ได้ทำให้คุณศรีนวลได้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยในฐานะที่เป็นประธานศูนย์การเรียนรู้ได้นำการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ในรูปแบบของการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดขึ้นกับชุมชนท้องถิ่นโดยผ่านศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ตัวอย่าง ได้วางแผนการจัดการในการเชื่อมโยงกิจกรรมการบูรณาการเรียนรู้ในการสืบทอดภูมิปัญญาออกมาในรูปของการถ่ายทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่น เช่น ในเรื่องของ การเกษตร การแปรรูปอาหารนำเอากิจกรรมที่สร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเข้ามาเป็นกิจกรรมที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในศูนย์การเรียนรู้ ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้ที่ได้มีการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของตนเองอยู่ตลอดเวลาจนทำให้ตนเองเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด

4.1.8 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสันผักหวาน อ.หางดง จ.เชียงใหม่

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สันผักหวาน อ.หางดง จ.เชียงใหม่ และเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา ศักยภาพของตนเองภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการการเรียนรู้คือ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสามารถแยกประเด็นของกระบวนการการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนา ศักยภาพของตนเอง โดยแยกออกเป็นรายบุคคลได้ดังต่อไปนี้

1) จำเอกศรีณยพงศ์ จันทน์นวล

ดำรงตำแหน่งปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการ อำนวยการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ประสบความสำเร็จในการพัฒนา ศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนา ศักยภาพของตนเอง ทั้งก่อนเข้าร่วมโครงการและภายหลังเข้าร่วมโครงการได้ดังต่อไปนี้

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเอง ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองในด้านจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เช่นวิเคราะห์ว่าตนเองยังมีจุดอ่อนในด้านใดทั้งความรู้ความสามารถ ศักยภาพทางด้านความคิด ทักษะความรู้ความชำนาญที่ยังจะต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น โดยให้ผู้ร่วมงานและชุมชนชาวบ้านร่วมกันวิเคราะห์โดยผ่านการปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นกรอบให้บุคคลดังกล่าวได้เปิดเผยถึงความรู้สึก ความคิดเห็นต่อการทำงาน ต่อศักยภาพของปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยที่ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็มีใจที่เปิดกว้างยอมรับฟังคำแนะนำจากทุกภาคส่วนในอันที่จะปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพของตนเองสำหรับการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นกับทีมวิจัย ทางปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเองก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการ โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถของตนที่จะเชื่อมโยงและขับเคลื่อนกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นให้เห็นเป็นรูปธรรม นอกจากนี้จะพิจารณาความพร้อมทางด้านความรู้ความสามารถของตนแล้วยังพิจารณาถึงความพร้อมทางด้านจิตใจ คือ ความสนใจ ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานร่วมกับทีมวิจัยเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดขึ้นกับชุมชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งจุดนี้นับได้ว่ามีความสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานให้เกิดเป็นรูปธรรมที่เห็นได้ชัดเจน ขณะเดียวกันจากการที่จำเอนศรีณพงค์ ได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพความพร้อมของตนเองและชุมชนร่วมกับผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมได้ทำให้จำเอนศรีณพงค์ เกิดพัฒนาการของการเรียนรู้จาก ขั้นที่ 1 คือ การไม่รับรู้ในส่วน of ขอบบพร่องของตนเองและชุมชน มาสู่ลำดับขั้นของการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 คือ การรับรู้รับทราบในขอบบพร่องของตนเองและชุมชน

(2) การเสาะแสวงหาความรู้ในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ก่อนเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้กับทีมวิจัย ทางปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะทำการเสาะแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยรูปแบบของการเรียนรู้มีทั้งเรียนรู้ด้วยตนเอง การเข้าศึกษาฝึกอบรม การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น โดยรับฟังความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำเอาความรู้ที่ได้ เช่น กระบวนการผลิต แนวคิด ขั้นตอน วิธีการรูปแบบของการดำเนินงานที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพของตนเองนำมาคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำมาปรับประยุกต์ใช้กับการทำงาน สำหรับการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพกับทีมวิจัย ได้ทำให้ทางปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญ ตัวแทนจากชุมชนอื่น ทำให้ได้เห็นมุมมองและวิธีการคิด ตลอดจนการบริหารจัดการที่สร้างความสำเร็จในการทำงานให้กับชุมชนนั้นๆ

(3) การนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ จากการที่ ปลัดอบต.ได้แสวงหาความรู้เพื่อที่จะเพิ่มพูนศักยภาพความรู้ความสามารถ ก็จะนำความรู้ที่ได้รับไปทดลองปฏิบัติ เพื่อที่จะทำให้ทราบว่าสิ่งที่ได้ไปเรียนรู้มาสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาศักยภาพของตนเองและการทำงานได้อย่างแท้จริงหรือไม่ โดยตัวอย่างที่เห็นชัดเจนของการนำเอาองค์ความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติคือ การวางแผนในการบริหารจัดการ เพราะแต่เดิมที่ทำงานจะไม่มีการวางแผน เป็นการทำงานแบบแก้ปัญหา แต่ภายหลังได้พยายามปรับปรุงตนเองโดยการทำงานทุกครั้งจะต้องมีการวางแผนและวางเป้าหมายในการทำงาน ซึ่งในการทำงานทุกครั้งมุ่งเน้นให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ในการวางแผน เน้นการวางแผนงานการทำในเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ เพราะจากการเข้าร่วม โครงการจัดการการเรียนรู้ ได้รับฟัง ได้เห็นตัวอย่างของกระบวนการทำงานเชิงรุกที่หลายๆ ชุมชนได้นำมาใช้ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างแท้จริง ดังนั้น ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงนำแนวคิดดังกล่าวมาปรับประยุกต์ใช้กับการพัฒนาศักยภาพทางด้านการวางแผน คือในการทำงานไม่ว่าจะเป็นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือในศูนย์การเรียนรู้ จะทำการประเมินความต้องการและความพร้อมของชุมชนชาวบ้าน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องถึงความเป็นไปได้ ศักยภาพความพร้อมในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ กิจกรรมต่างๆ ที่จะวางแผนให้เกิดขึ้นในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในศูนย์ ขั้นตอนนี้ถือได้ว่าเป็นลำดับขั้นของการเรียนรู้ลำดับที่ 3 คือ การเรียนรู้ที่นำเอาตัวอย่างที่เห็นจากชุมชนอื่นมาทดลองใช้กับชุมชนตนเอง

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง จากการเข้าร่วม โครงการจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ได้ทำให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในรูปของการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น และนำข้อมูลที่ได้แลกเปลี่ยนมาทำการศึกษาวิเคราะห์ ทบทวนสังเคราะห์ และวางแผนร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะสั่งการมีการกำหนดเป็นนโยบายให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจเพิ่มมากขึ้น จากเดิมที่ทำการคิดและออกคำสั่งให้ลูกน้องปฏิบัติตาม ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้คือการเรียนรู้โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นความรู้ของจำเอกรัษฎพงศ์

2) คุณประสิทธิ์ ปัญญา

ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มอาชีพประติมากรรมบ้านป่าตาล ต.สันผักหวาน อ.หางดง จ.เชียงใหม่ ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองดังต่อไปนี้

(1) การบ่งชี้ความรู้ คุณประสิทธิ์ ปัญญา มีพื้นฐานความรู้ความสามารถในฐานะเป็นช่างปั้นงานประติมากรรมที่ได้รับการสืบทอดและถ่ายทอดต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น ก่อนเข้าโครงการจัดการการเรียนรู้กับทีมวิจัย ขณะเดียวกันยังดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มอาชีพประติมากรรมบ้านป่าตาล ทำให้มีความรู้ความสามารถประสบการณ์ทางด้านการบริหารจัดการกลุ่มอาชีพ

(2) การเสาะแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเอง คุณประสิทธิ์ ปัญญา จะเป็นคนใฝ่รู้ในการเสาะแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ กล่าวคือ ก่อนเข้าร่วมโครงการก็จะพยายามไปศึกษาดูงานการปั้น การออกแบบ การตกแต่ง ตึกตาจากแหล่งต่างๆ เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงดัดแปลงให้สวยงามและแตกต่างจากตึกตาบ้านของที่อื่น นอกจากนี้ยังไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการสร้างช่องทางการตลาดจากกลุ่มชุมชนอื่นถึงวิธีการและขั้นตอนของการหาลูกค้าและขยายช่องทางทางการตลาดให้ขยายเพิ่มขึ้น นอกจากนี้จากการเข้ารับการอบรมการจัดการจัดการร่วมกับทางทีมวิจัย ทาง คุณประสิทธิ์ ปัญญา ได้เรียนรู้ถึงหลักและวิธีการบริหารจัดการในการดำเนินงาน โดยผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้รู้ผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนจากชุมชนอื่น ซึ่งได้นำเอาความรู้นี้ไปทดลองใช้และปฏิบัติภายในกลุ่มอาชีพและศูนย์การเรียนรู้

(3) การนำองค์ความรู้ไปทดลองใช้และปฏิบัติ จากการเข้ารับการอบรมเรื่องการบริหารจัดการกับทีมวิจัยของโครงการจัดการการเรียนรู้ ได้ทำให้คุณประสิทธิ์ ปัญญา นำองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการไปใช้ในการทำงานของตน ตัวอย่างเช่น ในเรื่องของการวางแผนการทำงาน จากเดิมที่ไม่ค่อยมีการวางแผนการทำงานก็จะเริ่มวางแผนการทำงานโดยให้สมาชิกในกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวางแผนร่วมกัน เช่น แต่เดิมทางนายประสิทธิ์จะคิดวางแผนการทำงานเพียงคนเดียว ก็ได้เริ่มปรับเปลี่ยนให้สมาชิกในกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนเสนอความคิดเห็นในการดำเนินการผลิต เช่น การปั้นควรจะเพิ่มสีดินของตึกตาส่วนไหนดี จำนวนตึกตาที่จะผลิตแต่ละครั้งควรมีจำนวนเท่าไร ช่องทางการตลาดที่มีอยู่มีความเหมาะสมหรือไม่ เพียงพอหรือยัง ควรจะขยายเพิ่มเติมหรือไม่ สำหรับการดำเนินงานภายในศูนย์การเรียนรู้ ทาง คุณประสิทธิ์ ปัญญา ได้นำความรู้เกี่ยวกับการวางแผนไปใช้ในการวางแผนการดำเนินกิจกรรมภายในศูนย์ ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมการถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่ผู้มาศึกษาดูงาน ขณะเดียวกันจากการเข้าโครงการจัดการการเรียนรู้ ได้ทำให้นายประสิทธิ์สามารถคิดแบบเป็นองค์กรร่วมในการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในศูนย์การเรียนรู้ โดยการวางแผนเชื่อมโยงกิจกรรมและกลุ่มอาชีพต่างๆ ให้เข้ามาเป็นเครือข่ายกลุ่มอาชีพประติมากรรมได้เป็นผลสำเร็จ ซึ่งสิ่งนี้ได้ช่วยสร้างความรัก ความผูกพัน ความสามัคคี ความช่วยเหลือกันให้กลับคืนมาในชุมชนที่กำลังจะเริ่ม

เปลี่ยนแปลงไปเป็นสังคมเมืองที่ต่างคนต่างอยู่ ไม่มีความช่วยเหลือเอื้ออาทรหรือมีน้ำใจ แต่กลับมาเป็นสังคมของการอยู่ร่วมกันด้วยความรักและอบอุ่น ขณะเดียวกันนายประสิทธิ์ได้พัฒนาศักยภาพทางด้านการคิดในเรื่องของการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มมากขึ้นโดยผลิตสินค้า คือ การเผาดินปั้นตุ๊กตาจะไม่ใช้วิธีแบบสุกเอาเผากิน ใช้เวลาในการเผาที่มีความเหมาะสม ไม่เผาเร็วจนเกินไปและใช้อุณหภูมิที่เหมาะสม

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนโดยได้พยายามผลักดันให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิตตุ๊กตาปั้นดินเผาในชุมชน ได้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ทางด้านการปั้นการผลิตตุ๊กตาที่มีลวดลายแบบสีสันทันที่แตกต่างกัน อันก่อให้เกิดศักยภาพทางการผลิตให้แก่ผู้ผลิตและผู้ผลิตแต่ละรายก็ได้ฝึกการมีความคิดสร้างสรรค์ที่จะออกแบบและผลิตตุ๊กตาให้มีความสวยงามเป็นที่ต้องการของตลาด

4.1.9 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยูหว่า อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยูหว่า อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ และเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ คือ ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสามารถแยกประเด็นของกระบวนการการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยแยกออกเป็นรายบุคคลได้ดังต่อไปนี้

1) คุณพรณทิพย์ โกสีย์ศิริกุล

ดำรงตำแหน่งปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการอำนวยการของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ฯ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองดังต่อไปนี้

(1) การบ่งชี้ความรู้ จากความรู้ความสามารถและประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับการบริหารงานของท้องถิ่นที่ติดตัวมาตั้งแต่เดิมก่อนเข้าโครงการการจัดการเรียนรู้ ทำให้คุณพรณทิพย์มีศักยภาพอยู่ในระดับหนึ่งที่สามารถจะต่อยอดการพัฒนาตนเองได้

(2) การวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง คุณพรณทิพย์ ได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองก่อนเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ผู้เชี่ยวชาญ ในลักษณะของการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันถึงศักยภาพและความพร้อมของตน โดยพิจารณาจากการทำงานในด้านต่างๆ โดยเปรียบเทียบกับตัวบ่งชี้ความรู้ว่าตนเองมีจุดแข็ง คือ

ความรู้ความสามารถในระดับใด มีสิ่งไหนที่ยังเป็นข้อบกพร่องและควรจะเพิ่มเติม จากวิธีการเรียนรู้ดังกล่าวได้ทำให้คุณพรรณทิพย์ได้เกิดพัฒนาการการเรียนรู้จากลำดับที่ 1 คือ ไม่ทราบก้าวเข้ามาสู่ลำดับขั้นที่ 2 คือ รับทราบ รับรู้

(3) การเสาะแสวงหาความรู้ คุณพรรณทิพย์ จะพยายามเสาะแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มเติมในสิ่งที่ตนเองยังบกพร่องอยู่ ไม่ว่าจะเป็นความรู้เทคนิคเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การพัฒนาศักยภาพความคิดและทักษะของตนเอง โดยอยู่ในรูปของการเข้าร่วมฝึกอบรม สัมมนา การไปศึกษาดูงานในที่ต่างๆ หรือแม้แต่การเข้าร่วม โครงการการจัดการเรียนรู้ก็พยายามเสาะแสวงหาความรู้โดยการสอบถามเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ก่อนนำความไปปฏิบัติ

(4) การนำความรู้ไปปฏิบัติ เพื่อให้การเรียนรู้ประสบผลสำเร็จอย่างแท้จริง คุณพรรณทิพย์ได้นำความรู้ที่ได้รับจากการเข้ารับการอบรมในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ไปใช้ในการทำงาน เช่น การวางแผนการดำเนินงานภายในศูนย์การเรียนรู้ โดยทำการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์การเรียนรู้ ดังเอากลุ่มอาชีพต่างๆ เข้ามาเป็นศูนย์การเรียนรู้ได้ถึง 9 ฐาน ได้แก่ ฐานความรู้ด้านการเกษตร คือการเพาะเห็ด หัตถกรรมไม้แกะสลัก กลุ่มแปรรูปอาหาร กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง และกลุ่มผลิตข้าวชุมชน ขณะเดียวกันได้มีศักยภาพด้านความคิดที่สร้างสรรค์ในเรื่องของการต่อยอดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในประเด็นของการจัดการขยะในชุมชนที่จะนำมา Recycle และทำปุ๋ยหมัก โดยปัจจุบันมีชาวบ้านที่สมัครเข้าร่วมโครงการนี้แล้วประมาณ 60 ครัวเรือน ลำดับขั้นนี้ถือได้ว่าเป็นลำดับขั้นที่ 3 ของการเรียนรู้คือการเลียนแบบโดยนำเอาความรู้ที่ได้รับจากชุมชนอื่นมาปรับใช้กับการทำงานของชุมชนของตนเอง

(5) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ได้ทำให้ปลดปล่อยกรอบครื่องส่วนท้องถิ่นมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในรูปของการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น และนำข้อมูลที่ได้แลกเปลี่ยนมาทำการคิดวิเคราะห์ ทบทวนสังเคราะห์ และวางแผนร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะสั่งการมีการกำหนดเป็นนโยบายให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจเพิ่มมากขึ้น จากเดิมที่ทำการคิดและออกคำสั่งให้ผู้น้องปฏิบัติตาม ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้คือการเรียนรู้โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นความรู้ของคุณพรรณทิพย์

2) คุณพงษ์ศิริ วิพุทธพงษ์

ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) การบ่งชี้ความรู้ จากความรู้ความสามารถเดิมและประสบการณ์เดิมที่คุณพงษ์ศิริทำงานทางด้านการเกษตร โดยเฉพาะในเรื่องของการเพาะเห็ด ทำให้เป็นการส่งเสริมหรือเป็นทุนเดิมที่มีอยู่ในตัวของ คุณพงษ์ศิริ

(2) การวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง คุณพงษ์ศิริ จะเป็นผู้ที่ทำการทบทวนการทำงานที่ผ่านมาทุกครั้ง ซึ่งสิ่งนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงการมีศักยภาพของตนเองว่าตนเองมีจุดแข็ง หรือจุดอ่อนอะไรบ้าง และจุดอ่อนที่มีอยู่ควรจะทำอย่างไรเพื่อเติมเต็มสิ่งที่ขาดไป และวิธีที่จะเติมเต็มความรู้ความสามารถให้กับตนเองจะอย่างไร จากการเรียนรู้ดังกล่าวได้ทำให้ คุณพงษ์ศิริ ได้เกิดการพัฒนาลำดับขั้นของการเรียนรู้จากลำดับขั้นที่ 1 คือ การไม่รู้ มาสู่ขั้นตอนที่ 2 คือ การรับทราบ

(3) การสร้างและแสวงหาความรู้ คุณพงษ์ศิริ พยายามที่จะกำจัดจุดอ่อนของตนในสิ่งที่ตนเองขาดอยู่ เช่น ในเรื่องของการเพาะเห็ด หลังจากวิเคราะห์ศักยภาพความรู้ความสามารถของตนแล้วพบว่า ยังขาดความรู้และเทคนิคในการผลิต จึงได้ไปแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากที่ต่างๆ เช่น การเข้าไปประชุมอบรมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับคนที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการบริหารจัดการองค์กร การบริหารจัดการด้านการผลิต การบริหารจัดการด้านการเงิน ซึ่งจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการการเรียนรู้ฯ ได้ทำให้คุณพงษ์ศิริมีโอกาสแสวงหาความรู้และเติมเต็มข้อบกพร่องที่ตนเองมีอยู่เกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการ ได้รับรู้และเห็นตัวอย่างวิธีการและขั้นตอนการดำเนินงานของชุมชนอื่น ซึ่งสิ่งนี้ได้ทำให้คุณพงษ์ศิริเกิดแนวคิดที่จะนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับการทำงานจริง

(4) การนำความรู้ที่ได้รับไปทดลองปฏิบัติจริง จากกระบวนการเรียนรู้ที่คุณพงษ์ศิริ ได้ไปแสวงหาความรู้ ผนวกกับความรู้และประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ นำไปสู่การทดลองปฏิบัติจริง โดยเริ่มต้นทดลองทำดูก่อน มีการปรับปรุงและพัฒนาไปเรื่อยๆ จนในที่สุดก็เกิดเป็นการเรียนรู้และยกระดับศักยภาพของ คุณพงษ์ศิริ ตัวอย่างเช่น จากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ฯ โดยทำหน้าที่เป็นประธานศูนย์การเรียนรู้ได้ทำให้ คุณพงษ์ศิริปรับเปลี่ยนในด้านกระบวนการคิด คือคิดแบบเป็นองคร่วม โดยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภายในท้องถิ่นจะทำในรูปแบบขององคร่วมมากกว่าการพัฒนาแบบแยกส่วน ได้มีการนำความรู้ที่ได้รับ เช่น การวางแผนการบริหารจัดการโดยได้มีการจัดทำแผนการเชื่อมโยงกิจกรรมร่วมกับกลุ่มผู้ประกอบการรายอื่น โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้เป็นตัวเชื่อมโยง กล่าวคือ จะแบ่งเป็นฐานการเรียนรู้ โดยใช้ฐานการเรียนรู้ทางด้านการเกษตรเป็นตัวนำ และเชื่อมโยงฐานการเรียนรู้กับกลุ่มอาชีพอื่น เช่น ผู้ประกอบการไม้แกะสลัก ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย และผู้ประกอบการ

น้ำพริกตาแดง ซึ่งเป็นการสร้างเครือข่ายทางด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์สินค้าให้กับตนเองและชุมชน ถือได้ว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 3 ของการเรียนรู้คือ การเลียนแบบจากชุมชนตัวอย่างและนำมาปฏิบัติตาม

(5) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ ได้ทำให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในรูปของการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น และนำข้อมูลที่ได้แลกเปลี่ยนมาทำการคิดวิเคราะห์ ทบทวนสังเคราะห์ และวางแผนร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะสั่งการมีการกำหนดเป็นนโยบายให้ผู้เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจเพิ่มมากขึ้น จากเดิมที่ทำการคิดและออกคำสั่งให้ลูกน้องปฏิบัติตาม ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้คือการเรียนรู้โดยมีการปรับปรุงและพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นความรู้ของ คุณพงษ์ศิริ

4.1.10 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแม่วิน อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแม่วิน อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ และเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง จากการเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ฯ คือ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งสามารถแยกประเด็นขอกระบวนการการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยแยกเป็นรายบุคคลได้ดังต่อไปนี้

1) คุณบุญเจ้า ไสลทองเพริศ

ดำรงตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และคณะกรรมการอำนวยการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ฯ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองดังต่อไปนี้

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเอง คุณบุญเจ้า จะทำการวิเคราะห์ศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อนของตน โดยให้ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและชาวบ้านในชุมชนได้แสดงความคิดเห็นวิเคราะห์ตนเองโดยดูจากการผลการปฏิบัติงานมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ และจากการที่ คุณบุญเจ้า มีนิสัยส่วนตัวที่เป็นคนยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ จึงทำให้เป็นสิ่งที่ดีที่ช่วยเสริมสร้างศักยภาพของคุณบุญเจ้า ไสลทองเพริศให้เพิ่มขึ้นเพราะทำให้ คุณบุญเจ้า ต้องพยายามเสาะแสวงหาวิธีการแนวทางที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเอง จากการเรียนรู้ดังกล่าว

ได้ทำให้คุณบุญเจ้าได้เกิดการพัฒนาลำดับขั้นของการเรียนรู้จากลำดับขั้นที่ 1 คือ การไม่รู้ มาสู่ขั้นตอนที่ 2 คือ การรับทราบ

(2) การสร้างและเสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ คุณบุญเจ้า จะทำการเสาะแสวงหาความรู้โดยไปศึกษาเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ รวมทั้งเสาะแสวงหาความรู้จากชาวบ้านในชุมชนนี้ซึ่งจะให้ข้อคิดแนวคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ และสามารถนำมาปรับประยุกต์ในการพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคมได้

(3) การนำเอาความรู้ไปทดลองใช้และปฏิบัติ คุณบุญเจ้า จะนำเอาความรู้ที่ได้จากการสร้างหรือเสาะแสวงหา นำไปทดลองใช้โดยการปฏิบัติทุกครั้ง เช่น การเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ คุณบุญเจ้าได้นำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในการทำงานและพัฒนาศักยภาพของตน เช่น ในเรื่องของการบริหารจัดการ จะทำการวางแผนและกำหนดนโยบายในการดำเนินงานเชิงรุกเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากการร่วมจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพื่อใช้เป็นศูนย์ในการเชื่อมโยงบูรณาการกลุ่มต่างๆ ในชุมชนเข้ามาร่วมกันในการทำงานอันจะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและความรักสามัคคีของคนในชุมชนเพิ่มขึ้น เนื่องจากคนในชุมชนร้อยละ 10 เป็นชนเผ่า มีการวางแผนในการติดตามควบคุมประเมินโครงการและกิจกรรม เพื่อจะได้ทราบปัญหาและอุปสรรคการทำงานในการที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 3 ของการเรียนรู้คือการเลียนแบบจากชุมชนตัวอย่างและนำมาปฏิบัติตาม

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและแบ่งปันแลกเปลี่ยน คุณบุญเจ้า จะมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องอยู่ตลอด วิธีการเรียนรู้ก็จะมีหลากหลายอย่างรวมทั้งการปรึกษาหารือร่วมกัน การแนะนำวิธีการจากหลายๆ แหล่ง หลากๆ หน่วยงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ก็ทำให้ คุณบุญเจ้า มีการพัฒนาด้านความคิด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการผลักดันและขับเคลื่อนการดำเนินงานในการพัฒนาชุมชน ขณะเดียวกันทาง คุณบุญเจ้า ยังได้มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างเพื่อนร่วมงานคนในชุมชน วิธีนี้ช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้ที่ได้มีการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นความรู้และเกิดการเรียนรู้ในที่สุด

2) คุณนิคม อ่อนเขียว

ประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนกระบวนการเรียนรู้ที่สร้าง

ความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของคุณนิคม อ่อนเขียว ประกอบไปด้วย

(1) การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเอง คุณนิคม จะทำการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมของตนเองในด้านต่างๆ เช่น ในก่อนเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้กับทีมวิจัย ก็จะวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของตัวเอง ว่ามีจุดแข็งด้านใดและ

จุดอ่อนด้านใด ผลการวิเคราะห์พบว่า ตนเองมีความรู้ความสามารถเพราะจบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านการจัดการและมีประสบการณ์ด้านการทำธุรกิจ Home stay มาเป็นเวลานาน ทำให้รู้ทิศทาง แนวทางในการจัดการและพัฒนากิจการ Home stay ของกลุ่มได้เป็นอย่างดี แต่จุดอ่อนก็คือ ยังขาดทักษะและความสามารถในการติดต่อประสานงานการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว และยังขาดทักษะและความรู้ประสบการณ์ในการบริหารจัดการองค์กรที่มีขนาดใหญ่ และกรรมกรที่ค่อนข้างหลากหลายในศูนย์การเรียนรู้ ถือได้ว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 1 ของการเรียนรู้คือ การไม่ทราบก้าวเข้ามาสู่การรับทราบในศักยภาพความพร้อมของตนเองและชุมชน

(2) การเสาะแสวงหาความรู้ คุณนิคม อ่อนเขียว เป็นผู้ที่ไม่รู้และพยายามเสาะแสวงหาความรู้ต่างๆ มาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยก่อนเข้าร่วมโครงการฯ กับทีมวิจัย จะไปเข้าร่วมอบรมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่เสมอกับหน่วยงานองค์กรต่างๆ ขณะเดียวกันยังทำหน้าที่เป็นวิทยากรในการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ Home stay ให้แก่ผู้มาศึกษาดูงาน ซึ่งทำให้คุณนิคมได้มีโอกาสดูแลเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งทำให้ความคิดแตกฉาน ขณะเดียวกันเมื่อคุณนิคมได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์การเรียนรู้ ได้เข้ารับการอบรมการบริหารจัดการองค์กรอันเป็นตัวอย่างของการเสาะแสวงหาความรู้ จึงเอามาเป็นแบบอย่าง และดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของท้องถิ่นของตนเอง สำหรับการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้กับทีมวิจัย คุณนิคมได้มีโอกาสเสาะแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ได้แก่ การบริหารจัดการด้านองค์กร การบริหารจัดการด้านการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด การบริหารจัดการด้านการเงิน และเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเองและของชุมชน จึงได้นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติ

(3) การนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปทดลองปฏิบัติจริง จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ ได้นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติจริง เช่น การวางแผนด้านการบริหารจัดการภายในศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ชีตหลักจัดคนให้เหมาะสมกับงาน คัดคนเข้าทำงานตามความรู้ความสามารถ การจัดแผนการทำกิจกรรมภายในศูนย์ โดยมีการเชื่อมโยงกลุ่มผู้ประกอบการในบ้านสบวิน ได้แก่ กลุ่ม Home stay กลุ่มเกมส์ไม้ กลุ่มล่องแพ กลุ่มช้างให้เข้ามาร่วมทำงานในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมโดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ มีการบริหารจัดการเกี่ยวกับรายได้ของผู้ประกอบการ ได้แก่ การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ของผู้ประกอบการ โดยการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการจัดสรรรายได้อย่างเป็นสัดส่วน ได้แก่ การจัดสรรให้กลุ่ม 60% อีก 40% ใช้ในการพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งสิ่งที่คุณนิคมปฏิบัติเหล่านี้

ล้วนแล้วแต่เป็นการนำเอาความรู้ทางด้านการบริหารจัดการที่ได้รับจากโครงการจัดการเรียนรู้มาใช้ปฏิบัติจริงและแสดงออกให้เห็นถึงการพัฒนาศักยภาพทางด้านการบริหารจัดการและความคิดของคณานิคมที่มีพัฒนาการ สามารถนำความรู้มาต่อยอดการพัฒนาได้

(4) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดพัฒนาศักยภาพของตนเอง จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ ได้ทำให้คณานิคมได้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยในฐานะที่เป็นประธานศูนย์การเรียนรู้ได้นำการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ในรูปแบบของการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้เกิดขึ้นกับชุมชนท้องถิ่นโดยผ่านศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ตัวอย่าง ได้วางแผนการจัดการในการเชื่อมโยงกิจกรรมการบูรณาการเรียนรู้ ในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดการ Home stay การนำเอากิจกรรมทางวัฒนธรรมและประเพณีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการทำกิจกรรมให้กับผู้มาพัก ที่ Home stay ถือว่าเป็นลำดับขั้นตอนที่ 4 ของการเรียนรู้ที่ได้มีการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของตนเองอยู่ตลอดเวลาจนทำให้ตนเองเกิดการเรียนรู้ได้ในที่สุด

4.2 องค์ความรู้ในการสร้างความสำเร็จต่อการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่น

จากการจัดการการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของการภาคชนบทและชุมชนเมืองจังหวัดเชียงใหม่ในปีพ.ศ.2553 จะเป็นการถอดองค์ความรู้จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาตั้งแต่ ปีพ.ศ.2551-2553 ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่น โดยผลการศึกษาใน 2 ปีที่ผ่านมาคือระหว่าง ปีพ.ศ.2551-2552 ทางทีมวิจัยสามารถจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ได้ประสบผลสำเร็จ และทรัพยากรมนุษย์ดังกล่าวเป็นตัวแทนจากชุมชนต้นแบบจำนวน 10 แห่งจาก 58 แห่งที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และผ่านการประเมินการมีศักยภาพและประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โดยทรัพยากรมนุษย์ดังกล่าวประกอบไปด้วย ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนต้นแบบจำนวน 10 แห่งๆ ละ 1 คน รวม 10 คน และตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจากชุมชนต้นแบบจำนวน 10 แห่งๆ ละ 1 คน รวม 10 คน ดังมีรายนามและตำแหน่งปรากฏ

ในข้อ 3.1 (ตารางแสดงรายชื่อและตำแหน่งของตัวแทนจากชุมชนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม)

4.2.1 ขั้นตอนของการถอดองค์ความรู้

ประกอบไปด้วย การให้ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตัวแทนของภาคชุมชนที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มศักยภาพต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคม ทิมวิจัยชุมชนเป้าหมาย ประชุมระดมสมองถอดองค์ความรู้ของความสำเร็จในการเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยการถอดองค์ความรู้ของการสร้างความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

1) ระยะเริ่มต้น คือการศึกษาถึงวิธีการของการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์โดยอาศัยแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่

1.1) ทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เชิงระบบของ Claud Levin ประกอบไปด้วย

(1) Inputs คือสิ่งนำเข้า ได้แก่ทรัพยากรต่างๆ เช่น งบประมาณ บุคคล ความรู้ความสามารถและประสบการณ์เดิมของบุคคล

(2) Process หรือกระบวนการพัฒนาศักยภาพ หมายถึง การประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การศึกษาดูงาน การฝึกอบรม ได้แก่ การฝึกอบรมด้านการบริหารจัดการ เช่น การบริหารจัดการด้านองค์กร การบริหารจัดการด้านการผลิต การบริหารจัดการด้านการตลาด การบริหารจัดการด้านการเงิน รวมถึงการนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการประชุมสัมมนา การฝึกอบรม นำไปทดลองใช้และปฏิบัติจริง

(3) Outputs หรือผลลัพธ์ คือทรัพยากรมนุษย์ที่ได้รับการพัฒนาแล้วมีศักยภาพความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น

1.2) การใช้แนวคิดหรือหลักของการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของมนุษย์ตามแนวคิดของ Dipak C. Jain (2002) อันประกอบไปด้วย

(1) ความคิดเชิงระบบเป็นหลักการที่สำคัญที่สุด เป็นลักษณะของการคิดเชื่อมโยงมองภาพรวมหรือเข้าใจเป็นองค์รวม มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ที่สามารถหาวิธีใหม่ๆ ที่ใช้ได้ผลและเกิดประโยชน์ เป็นการประสานความยืดหยุ่นทางความคิดและการจัดระบบความคิดความเข้าใจเสียใหม่ ให้ความคิดหรือวิธีการแก้ไขปัญหาใหม่ๆ คนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่แก้ปัญหา ผลิตผลงานใหม่ๆ

(2) ความสามารถและทักษะในการทำงาน หมายถึง ความรู้ความชำนาญในงานที่ตนเองปฏิบัติและได้รับการสั่งสมมาเป็นระยะเวลานาน

(3) ความสามารถในการบริหารจัดการ หมายถึงความสามารถในการวางแผน การจัดคนเข้าทำงาน การติดต่อประสานงานและการติดตามประเมินผลงาน

2) ระยะที่สอง กระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา โดยใช้กระบวนการประชุมชี้แจงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างทีมวิจัย กลุ่มเป้าหมาย ในการศึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การประชุมเชิงปฏิบัติการด้านการบริหารจัดการให้แก่กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา และนำความรู้ที่ได้รับไปทดลองใช้และปฏิบัติจริงในการทำงาน โดยผ่านศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน

3) ระยะที่สุดท้าย หลังการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จากการทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแกนนำชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจและสังคม จำนวน 116 คน ของ 58 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ในระหว่างปี พ.ศ.2551- 2552 โดยรูปแบบและวิธีการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เริ่มจากการติดต่อสื่อสารที่อยู่ในรูปของการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน และให้กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับไปทดลองใช้และปฏิบัติจริงในการดำเนินงานของตน

4.2.2 องค์ความรู้ที่สร้างความสำเร็จให้กับการพัฒนาศักยภาพ

จากผลการดำเนินงานและการประเมิน การพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา พบว่ามีกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาคือ นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน จำนวน 20 คน จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 10 แห่ง ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สันผักหวาน ยุหว่า กี้ดช้าง มะขุนหวาน สงว้าน บ้านกลาง บ้านหลวง ห้วยแก้ว แม่วัน ร้องวัวแดง ที่มีการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ความสามารถ ทักษะความคิด การบริหารจัดการ การติดต่อสื่อสารและการมีส่วนร่วม โดยสามารถถอดเป็นองค์ความรู้ที่สร้างความสำเร็จให้กับการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์เหล่านี้ได้ดังต่อไปนี้

1) การบ่งชี้ความรู้ที่เกี่ยวกับความรู้ความสามารถและประสบการณ์

พบว่าสิ่งที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาเกิดการพัฒนาศักยภาพอันส่งผลต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นคือ ความรู้

ความสามารถและประสบการณ์เฉพาะบุคคลที่ถูกสั่งสมกันมาเป็นระยะเวลานาน โดยที่กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาประกอบไปด้วยนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 10 คน เมื่อวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติส่วนบุคคล ประวัติการทำงาน และประสบการณ์เฉพาะของบุคคล พบว่า บุคคลเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความรู้ความสามารถ ส่วนใหญ่จบการศึกษา ระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่จะจบการศึกษาทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์

เมื่อพิจารณาประวัติการทำงาน พบว่า ทุกคนจะมีประสบการณ์การทำงาน ในฐานะเป็นผู้บริหารหรือแกนนำของชุมชนท้องถิ่นมาก่อน ได้แก่ การเป็นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หรือนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมาก่อน บางคนดำรงตำแหน่งนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมาถึง 3 สมัย คือในระยะเวลา 12 ปี ขณะเดียวกันดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการ ประธานชมรมของหน่วยงานท้องถิ่นต่างๆ ซึ่งสิ่งดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นทุนเดิมหรือศักยภาพเดิมของนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้สั่งสมกันมาเป็นเวลานาน ก่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ ความชำนาญในการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานของท้องถิ่น

สำหรับตัวแทนจากภาคชุมชนที่เป็นแกนนำในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นชุมชนต้นแบบ จำนวน 10 แห่ง แห่งละ 1 คนรวมจำนวน 1 คน ก็มีสิ่งที่คล้ายกัน ผู้บริหารจากภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นล้วนแล้วแต่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านอาชีพที่ตนเองทำตลอดจนร่วมเป็นคณะกรรมการ ประธานชมรม ประธานกลุ่มของหน่วยงานในท้องถิ่น ตัวอย่าง

คุณพงษ์ศิริ วิบุรพงษ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ยุหว่า อ.สันป่าตอง ทำหน้าที่เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผู้ผลิตเห็ดกึ่งแลหลวง เลขาธิการกลุ่มอาชีพเศรษฐกิจพอเพียงตำบลยุหว่า

คุณศรีนวล มะโนปัญญา ซึ่งดำรงตำแหน่งประธานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนบ้านกลาง อ.สันป่าตอง ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มสตรีแม่บ้านตำบลบ้านกลาง ประธานกลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ประธานอาสาสมัครผู้ดูแลผู้สูงอายุตำบลบ้านกลาง ประธานกลุ่มออมทรัพย์แม่บ้าน กรรมการหมู่บ้านสันก้อเกิด กรรมการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรตำบลบ้านกลาง

คุณเกษม พานวนทิศ ดำรงตำแหน่งผู้จัดการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนเชิงคุณธรรม เทศบาลตำบลสง่าบ้าน อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ มีประสบการณ์การทำงาน เป็นแกนนำของชุมชน ได้แก่ ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านมาเป็นเวลา 12 ปี ขณะเดียวกันทำหน้าที่

เป็นประธานกลุ่มอาชีพผลิตปุ๋ยอินทรีย์บ้านดอกแดง ประธานกลุ่มรถเกี่ยวข้าว ประธานกลุ่มเกษตรทำนาสง่าบ้าน

2) เทคนิคในการติดต่อสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

จากการดำเนินงานเพื่อพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของชุมชนท้องถิ่นจนสามารถคัดเลือกตัวแทนของทรัพยากรมนุษย์จากชุมชนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจำนวน 10 ชุมชน พบว่า ตัวแทนของทรัพยากรมนุษย์ทั้งที่เป็นนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนต้นแบบ ตั้ง 10 แห่ง และตัวแทนของภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนต้นแบบทั้ง 10 แห่ง ใช้วิธีการและเทคนิคในการติดต่อสื่อสารในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยจากการจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

ซึ่งทางตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นชุมชนต้นแบบ 10 แห่ง เข้าร่วมโครงการกับทีมวิจัย จากผลการดำเนินงานโดยการวิเคราะห์จากการปฏิบัติงานของทีมวิจัย พบว่า ตัวแทนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาดังกล่าว ได้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการกับทางทีมวิจัยทุกครั้ง โดยรูปแบบทางการติดต่อสื่อสารที่ทางทีมวิจัยและผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำมาใช้คือ

2.1) การทำเวทีชาวบ้านเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพ สะท้อนปัญหาอุปสรรค ความสำเร็จ ความล้มเหลวในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทำในลักษณะให้กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาได้เปิดใจ เปิดความคิดในการสะท้อนความคิดความรู้สึก ความต้องการของตนเองที่แท้จริงออกมา ซึ่งผลจากการทำเวทีชาวบ้านที่สะท้อนความคิดความต้องการของตัวแทนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา ได้ทำให้ทางทีมวิจัยผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาได้ร่วมกันวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลในการเสาะแสวงหาแนวทางเพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์

2.2) การติดต่อสื่อสารในลักษณะของการศึกษาดูงานชุมชนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในด้านการเกษตร การท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น โดยทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การซักถาม การทำกิจกรรมกลุ่มย่อยเพื่อสรุปประเด็นและองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน นอกจากนี้แล้วกลุ่มเป้าหมายในการศึกษายังได้ทำการติดต่อสื่อสารภายในชุมชนของตนเอง โดยการจัดประชุมเพื่อชี้แจงประเด็นของการพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนและการดำเนินงานในชุมชน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและคิดหาแนวทางที่จะพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายและคนในชุมชน โดยการติดต่อสื่อสารในลักษณะจัดประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทำอย่าง

สม่ำเสมอและต่อเนื่อง รูปแบบมีทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการติดต่อสื่อสาร การพูดเจรจาแลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ความต้องการดังกล่าวได้ทำให้กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาได้ปรับเปลี่ยนวิธีคิด ทักษะคิด และลักษณะรูปแบบการทำงาน ตัวอย่างเช่น

(1) ชุมชน สันผักหวาน อำเภอหางดง ได้ปรับเปลี่ยนความคิดจากเดิมที่คิดแต่ว่า ไม่สามารถสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมหรือการดึงเอาคนในหมู่บ้านที่มีความสัมพันธ์กันแบบห่างเหินเข้ามาร่วมตัวกันในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้ ก็สามารถทำกิจกรรมที่สามารถดึงเอาคนในหมู่บ้านให้เข้ามาร่วมกันทำงานเพื่อเสริมสร้างความรักและความสามัคคีให้เกิดขึ้นได้ ขณะเดียวกันยังได้มีแผนในการพัฒนาต่อยอดการเสริมสร้างความรักและความสามัคคีโดยดึงเอาเด็กและเยาวชนเข้ามาร่วมในการทำงานโดยให้มาศึกษาเรียนรู้การทำตุ๊กตาและทำหลักสูตรบรรจุในการเรียนการสอนของโรงเรียนประจำชุมชน

(2) ชุมชน บ้านหลวง อำเภอแม่เมาะ ได้ใช้เทคนิคการติดต่อสื่อสารในการสร้างและเพิ่มศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาและคนในชุมชน โดยการต่อยอดของการพัฒนาการทำการเกษตรแบบพอเพียง ให้มีการติดต่อสื่อสารโดยผ่านสื่อบุคคลซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา ทำหน้าที่เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่คนมาศึกษาดูงาน วิธีดังกล่าวนี้ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาความคิดที่แตกฉานเนื่องจากได้ทำการแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้ที่มาดูงาน มีการสืบเสาะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อที่จะทำให้ความรู้ความสามารถของตนมีความลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

(3) ชุมชน กัดช้าง อำเภอแม่แตง ใช้เทคนิคการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ได้ทำให้กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทั้งในด้านความคิด ทักษะคิดและสะท้อนออกมาในรูปของพฤติกรรม โดยองค์ความรู้ใหม่ในการต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือการแก้ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าของชุมชน โดยการจัดทำโครงการอนุรักษ์ป่า คือการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนทำการปลูกไฟในครอบครัว นำผลผลิตที่ได้มารับประทานเองในครอบครัว ตลอดจนมาขายเป็นรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว มีการติดต่อสื่อสารกับเด็กและเยาวชนโดยการอบรมให้ความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปถ่ายทอดสอนให้กับเพื่อนหรือเยาวชนคนอื่น ทำให้เด็กมีการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยกันทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิดที่จะต่อยอดการพัฒนาต่อไป

(4) ชุมชน มะขุนหวาน อำเภอสันป่าตอง ที่กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาเกิดการพัฒนาศักยภาพโดยองค์ความรู้เกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารได้ก่อให้เกิดความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของคนที่เป็กลุ่มเป้าหมายของการศึกษา กล่าวคือ เมื่อเริ่มต้นของการพัฒนา ทางกลุ่มเป้าหมายยังมีความสับสนในความคิด ยังไม่ทราบเอกลักษณ์และ

ศักยภาพตัวตนที่แท้จริงของตนเองว่ามีความรู้ความสามารถและทักษะของตนเอง แต่เมื่อทางทีมวิจัยได้เข้าไปติดต่อสื่อสาร โดยใช้รูปแบบของการประชุมชี้แจงแลกเปลี่ยนความรู้ความความคิดเห็นร่วมกัน ก็สามารถทำให้กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคิดเป็น คิดด้วยตนเองได้ สามารถที่จะดึงเอาศักยภาพหรือจุดเด่นออกมาได้และใช้เป็นแนวทางในการต่อยอดและพัฒนาตนเองและชุมชนได้ เช่น การที่กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาสามารถนำเสนอศักยภาพและจุดเด่นของชุมชนตนเองในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับมูลสัตว์ที่ก่อให้เกิดมลภาวะทางกลิ่นแก่ชุมชน แก้ปัญหาโดยการทำบ่อแก๊สชีวภาพ โดยใน ปีพ.ศ.2552 มีครัวเรือน 3 ครัวเรือน ได้ทำแก๊สชีวภาพจากมูลสัตว์ และภายหลังจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ได้ขยายเป็น 15 ครัวเรือนในปีพ.ศ.2553

(5) ชุมชน ชูหว่า อำเภอสันป่าตอง มีการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายโดยอาศัยองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดความสำนึก คือการติดต่อสื่อสารโดยผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ การใช้สื่อบุคคลในการพูดคุย ถ่ายทอดความรู้ ทำให้กลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนาศักยภาพทางความคิด โดยสามารถวางแผนและจัดทำฐานเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมได้ 9 ฐานการเรียนรู้ สามารถนำสินค้าที่ได้จาก 9 ฐานการเรียนรู้ ไปจำหน่ายยังตลาดชุมชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตลาดที่รองรับสินค้าที่ผลิตในชุมชน การจัดทำแผนเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่มเกษตรไม่ร่วมกับตำบลอื่น โดยอาศัยการติดต่อสื่อสาร การพูดคุยกัน ความร่วมมือร่วมมือกันในการผลักดันให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือกัน

(6) ชุมชน ร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง มีการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์โดยการติดต่อสื่อสารที่ทำให้เกิดความสำนึกก็คือการใช้สื่อบุคคลอันประกอบไปด้วยเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทีมวิจัยผู้เชี่ยวชาญ เข้าไปพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กับกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้พัฒนาความคิด สามารถจัดทำแผนของการพัฒนาท้องถิ่นในด้านการเกษตร เกิดการขยายเครือข่ายของการเรียนรู้ทางการเกษตรที่เข้ารับการศึกษอบรมแล้วนำไปปฏิบัติจริงจากเดิม ในปีพ.ศ.2552 จำนวน 52 ครัวเรือน เพิ่มขึ้นเป็น 102 ครัวเรือนในปีพ.ศ. 2553 โดยมีผู้ปฏิบัติงานจำนวน 60 คน (ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คุณบุญทรง บุติธรรม)

(7) ชุมชน บ้านกลาง อำเภอสันป่าตอง ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา มีการพัฒนาทางด้านทักษะความสามารถ อาศัยเทคนิคการติดต่อสื่อสารที่ทำร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ ชุมชน การได้พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กันบ่อยครั้ง ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ แกนนำของชุมชน ได้เกิดการขยายแนวคิด มองภาพการพัฒนาในระดับกว้าง ตัวอย่างคือ การเชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่ม

ธุรกิจชุมชนในการให้ความช่วยเหลือ แบ่งปันความรู้ เงินทุน วัตถุดิบ ช่องทางในการจัดจำหน่าย ขณะเดียวกันทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาสามารถพัฒนาความคิดและความสามารถในการจัดทำแผนและทำกิจกรรมเพื่อขยายผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นโครงการที่ทางชุมชนได้นำเสนอเพื่อเข้าร่วมการจัดการการเรียนรู้ในการพัฒนาศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา โดยให้ทางผู้สูงอายุเข้ามาเรียนรู้และร่วมทำกิจกรรมของกลุ่มอาชีพ เช่น การทำอาหารแปรรูป การทำบายศรี การทำตุ๊ก และมีการถ่ายทอดความรู้เหล่านี้ให้เด็กในชุมชน เพื่อเป็นการสืบสานและถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่อนุชนรุ่นหลัง การที่คนในแต่ละรุ่นได้มีโอกาสพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กัน ทำให้เกิดความรักและความผูกพันของคนในชุมชนให้มีสัมพันธภาพที่ดีและแน่นแฟ้นเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันทางผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา สามารถนำเอาประเด็นความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนการพูดคุยกับทีมวิจัยไปพัฒนาทักษะความรู้ความคิดที่แสดงผลออกมาในรูปของการกระทำ คือการจัดทำแผนการทำงานของชุมชนที่ชัดเจนในส่วนของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและโบราณสถานเวียงท่ากาน ที่เป็นผลพวงของการเชื่อมโยงการพัฒนาเศรษฐกิจด้านกลุ่มอาชีพ การนำเอาเด็กและเยาวชนเข้ามาช่วยกันทำงานในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่แขกและนักท่องเที่ยว ถือว่าเป็นการต่อยอดและเสริมสร้างพัฒนาคนในชุมชนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้นทั้งทางด้านสติปัญญา ความคิด

(8) ชุมชน สว่างบ้าน อำเภอค้อยสะเก็ด ทรัพยากรมนุษย์ของชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษามีการพัฒนาศักยภาพ ซึ่งเกิดจากการใช้การติดต่อสื่อสาร การเจรจาพูดคุยกัน ทำให้ทรัพยากรมนุษย์สามารถจัดทำแผนการทำงานของชุมชนที่มีความชัดเจน โดยการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันกับคนในชุมชนอื่นให้เข้ามาร่วมกันเป็นเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพและการดำเนินงานทางด้านสังคมให้มีความเจริญเติบโต เช่น การรวมกลุ่มเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตร อาหารแปรรูป ผ้า เครื่องประดับต่างๆ จากตำบลต่างๆ ที่ใกล้เคียงเข้ามาร่วมทำกิจกรรมภายในชุมชน เช่น การออกบูทแสดงสินค้า การแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มอาชีพ

(9) ชุมชน แม่วิน อำเภอวัง ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา มีการพัฒนาศักยภาพคือ การติดต่อสื่อสารทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพด้านความคิดและการจิตใจ กล่าวคือจากเดิมที่กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาไม่ได้แลกเปลี่ยนหรือพูดคุยกันเกี่ยวกับการเชื่อมโยงและสร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น แต่เมื่อทางทีมวิจัยได้เข้าไปเป็นตัวเชื่อมและตัวประสานในการให้กลุ่มเป้าหมายของการศึกษาได้มีโอกาสเจรจาติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้สึก ปัญหาและความต้องการ ทรัพยากร

มนุษย์ดังกล่าวได้เกิดแนวคิดและร่วมกันจัดทำข้อตกลงในรูปของแผนการทำงานของชุมชนที่มีความชัดเจนในการที่จะเชื่อมโยงเครือข่าย กลุ่มอาชีพในชุมชน ได้แก่ กลุ่มเกมส์ไม้ กลุ่มล่องแพ กลุ่มผ้าทอพื้นเมือง เข้าด้วยกัน โดยการจัดตั้งในรูปของคณะกรรมการที่เป็นตัวแทนมาจากกลุ่มอาชีพดังกล่าว ในการที่จะให้ความช่วยเหลือแบ่งปันความรู้ เจริญต่อรองกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น หน่วยงานของรัฐ เอกชน เพื่อปกป้องรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของกลุ่มตลอดจนการให้ความช่วยเหลือสังคม ได้แก่ การสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน และเชื่อมโยงเป็นองค์ประกอบหนึ่งหรือส่วนหนึ่งของเส้นทางการท่องเที่ยวในชุมชนแม่วิน โดยแต่ละกลุ่มมีการจัดสรรรายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว โดยหักส่วนหนึ่งของรายได้เข้าเป็นเงินกองกลางของกองทุนพัฒนาชุมชนแม่วิน

3) ความสามารถในการนำของผู้นำและการคิดนอกกรอบ (องค์ความรู้เกี่ยวกับการนำและการคิดนอกกรอบ)

จากการศึกษาพบว่าสิ่งที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาเกิดการพัฒนาศักยภาพอันส่งผลต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมคือ การมีภาวะของการนำและการคิดนอกกรอบ ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดองค์ความรู้เกี่ยวกับการนำและการคิดนอกกรอบของกลุ่มเป้าหมาย แยกตามรายชุมชนได้ดังต่อไปนี้

(1) ชุมชนสง่าบ้าน อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาของชุมชนสง่าบ้าน ที่ใช้การนำ และการคิดนอกกรอบของตนเอง เป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของตนเอง เช่น นายสหพันธ์ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่นักพัฒนาชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสง่าบ้าน ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ได้ใช้การนำเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาศักยภาพของตนเองคือ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการพัฒนาชุมชน โดยพยายามหาแนวทางวิธีการที่จะพัฒนาชุมชนโดยจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย ได้ใช้นโยบายเชิงรุกในการพัฒนาชุมชนโดยเข้าหารือและวางแผนร่วมกับชุมชนในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น การใช้การเจรจา อธิบายให้ทีมผู้บริหารถึงบทบาทความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะต้องผลักดันการพัฒนาให้เกิดขึ้นกับชุมชนท้องถิ่น และทำการวางแผนเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่น ให้เห็นเป็นรูปธรรมโดยผ่านศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งสิ่งที่นายสหพันธ์ได้กระทำนี้ถือว่าช่วยในการพัฒนาความคิดความสามารถของตน เป็นการคิดนอกกรอบที่เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนสามารถทำได้แม้ว่าไม่ได้เป็นนักบริหาร แต่มีความสามารถในการนำให้ชุมชนเชื่อถือ ศรัทธา ยอมรับฟังความคิดเห็นจนสามารถผลักดันให้เกิดการจัดตั้งศูนย์

เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนได้ สำหรับตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม คือ คุณเกษม พานวนทิส ประธานศูนย์การเรียนรู้และส่งเสริมอาชีพบ้านดอกแดง และประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน เป็นผู้นำที่มีความสามารถในการนำและการคิดนอกกรอบ โดยบุคคลลักษณะและอุปนิสัยส่วนตัวซึ่งเป็นคนกล้าหาญ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ใช้บุคลิกภาพส่วนตนที่มีอยู่ในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยการนำและโน้มน้าวให้คนในชุมชนได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นผู้คิดริเริ่มในการรวมกลุ่มอาชีพของคนในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง คือมีการรวมหุ้น มีการรวมออมเพื่อให้เกิดการผลิต และการหมุนเวียนของเศรษฐกิจชุมชน วิธีการนี้ได้ทำให้คุณเกษม พานวนทิส ได้มีการพัฒนาศักยภาพด้านความคิดของตนเอง โดยเฉพาะการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และการวางแผนงานเพื่อที่จะขับเคลื่อนการดำเนินงาน

นอกจากนี้จากการเข้าร่วม โครงการจัดการการเรียนรู้ คุณเกษม พานวนทิส ได้มีการคิดนอกกรอบคือ การเบี่ยงเบนไปช่วยตำบลอื่นโดยดึงเอากลุ่มอาชีพของชุมชนในตำบลอื่นเข้าร่วมทำงานและทำกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ เช่น กลุ่มอาชีพทำอาหาร ตัดเย็บเสื้อผ้า ของที่ระลึก ในการช่วยเหลือกัน มีส่วนร่วมด้วยกันในการทำกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรักและความผูกพัน ความสัมพันธ์ในการสร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดความรักและอบอุ่น ไม่ถูกทอดทิ้ง เวลาที่มีคนมาศึกษาดูงานที่ศูนย์ฯ ก็จะนำไปดูงานของกลุ่มอาชีพต่างๆ ในหมู่บ้านอื่น นอกจากนี้แล้วยังมีความสามารถในการทำให้คนในชุมชนเลิกเผาตอซัง โดยชี้ให้เห็นถึงโทษและพิษภัย นอกจากการเผาตอซัง ทำเป็นตัวอย่างให้เห็นโดยทำปุ๋ยอินทรีย์ ใช้ในการเพาะปลูก ได้ผลผลิตข้าวในปริมาณมากและค่าใช้จ่ายลดลง ขณะเดียวกันยังเป็นคนที่มีความสามารถในการคิดนอกกรอบ กล่าวคือ เป็นแกนนำสำคัญในการโน้มน้าวใจให้ชาวบ้านไม่ขายที่ดินให้แก่นายทุน โดยใช้กลยุทธ์ปลูกต้นสัก 2 ข้างทางของถนนทางเข้าในหมู่บ้านป้องกันไม่ให้นายทุนบุกรุกเข้ามามากว่านซื้อที่ดินในหมู่บ้าน

(2) ชุมชนกีดช้าง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาของชุมชน กีดช้าง อ.แม่แตง ที่ใช้การนำและการคิดนอกกรอบของตนเอง ช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตนเองคือ คุณเสถียร ใจคำ ดำรงตำแหน่งนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกีดช้าง โดยคุณเสถียร ใจคำ ได้พัฒนาตนเองโดยใช้หลักของการนำและการคิดนอกกรอบ ตัวอย่างเช่น การนำให้ชุมชนชาวบ้านใช้การเรียนรู้เชิงบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อน เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยให้ข้อคิด แนวคิดในการทำงานร่วมกับชุมชนทำเวทีแลกเปลี่ยน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ได้

ทราบปัญหาและความต้องการ จึงเป็นที่มาของแนวคิด กระบวนทัศน์ใหม่ๆ ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และแสดงออกมาในรูปของการจัดทำโครงการกิจกรรมต่างๆ ที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน

การคิดนอกกรอบของนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกีดขวาง จากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย ได้ทำให้นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาความคิด เกิดการคิดนอกกรอบ เช่น การได้เห็นตัวอย่างการทำงานแบบเป็นกลุ่มเป็นทีม เห็นตัวอย่างที่ชุมชนอื่นได้รวมตัวกันปลูกผักปลอดสารพิษ โดยจัดทำเป็นกลุ่ม ทางนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำตัวอย่างนี้มาปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชน ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานเป็นทีม และพยายามส่งเสริมสนับสนุนให้คนในชุมชนได้ทำงานเป็นทีมเพิ่มมากขึ้น เช่น ความพยายามในการดึงคนในชุมชนเข้ามาร่วมทำงานในศูนย์การเรียนรู้เพื่อก่อให้เกิดการเชื่อมโยง เครือข่ายในการช่วยเหลือแบ่งปันความรู้ ความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้แล้วจากการที่เข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ ได้ไปเห็นตัวอย่างของการเพาะเห็ด แผนที่จะนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้คือ อาจจะปลูกเห็ด แต่การเป็นคนคิดนอกกรอบได้นำองค์ความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในการปลูกไผ่ ซึ่งเป็นพืชที่ให้ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจแก่ชุมชน โดยมีการต่อยอดการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ คือแทนที่จะรณรงค์ให้คนหันมาปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม กลับใช้โครงการคนรักป่าเป็นโครงการนำร่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาโครงการอื่นๆ โดยให้คนปลูกไผ่ในใจคน คือดึงเอาเด็กและเยาวชนเข้ามาร่วมปลูกไผ่ในบริเวณพื้นที่ดินของนายกฯ และให้กล้าพันธุ์ของไผ่แก่เด็กเพื่อนำไปปลูกในบ้านของตน เป็นการสร้างและส่งเสริมและปลูกฝังให้เด็กช่วยเหลือตนเองในการทำมาหาเลี้ยงชีพ โดยเมื่อไผ่โตขึ้นก็สามารถมาทำเป็นอาหารรับประทานในครอบครัวของตนเอง ที่เหลือก็สามารถขายเป็นรายได้เข้าครอบครัว

และจากโครงการคนรักป่าที่ต่อยอดการพัฒนาจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ฯ ได้ก่อให้เกิดโครงการย่อยๆ ได้หลายโครงการโดยทำคนละเรื่องให้เป็นเรื่องเดียวกัน ทำให้มีการจัดทำแผนการทำงานของชุมชนที่ชัดเจน เช่น การฝึกอบรมมักคุเทศก์น้อยในการให้ประมุลข่าวสารและแนะนำของดีภายในชุมชน การฝึกให้เยาวชนใช้คอมพิวเตอร์ สามารถติดต่อสื่อสารในเรื่องความรู้ที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์ เป็นการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องของการปลูกไผ่ การใช้ประโยชน์จากไผ่

(3) ชุมชนบ้านหลวง อ.แม่าย จ.เชียงใหม่ ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาของชุมชนบ้านหลวง อ.แม่าย ที่ใช้การนำและการคิดนอกกรอบของตนเอง ช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตนเองคือ ปลัดสมนึก เดชโพธิ์ ดำรงตำแหน่งปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีความสามารถในการนำและการคิดนอกกรอบคือ ทำการศึกษาและเรียนรู้จากปัญหาและพยายามแสวงหาความรู้และข้อมูลในการพัฒนาวิธีคิดและวางแนวทางในการแก้ไขปัญหา อาศัยบุคลิกลักษณะส่วนตนที่เป็นคนพูดจริง ทำจริง กล่าวหาญ กล่าวเผชิญกับปัญหาอุปสรรคเป็นผู้นำในการเข้าแก้ปัญหา เช่น การเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย ได้ชักจูงและกระตุ้นให้คนในชุมชนมีความสนใจและเห็นถึงความสำคัญของการทำงานร่วมกัน เกิดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนในการดึงเอาจุดเด่นของชุมชนมาเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับชุมชน คือ การนำเอาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในท้องถิ่นของตนที่ถือว่าเป็นจุดเด่นและประสบความสำเร็จมาเป็นหัวใจหลักของการทำงานร่วมกับทีมวิจัย เกิดแนวคิดว่าการที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จจะต้องสร้างความรู้ความเข้าใจกับทุกคน ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การดำเนินงานทางปลัดจะเป็นผู้นำก่อนคือ ใช้วิธีไปศึกษาดูงานก่อน และถึงเอาพนักงานปฏิบัติการมาร่วมทำงานด้วย

หลังจากนั้นจึงดึงเอาชุมชนเข้ามาร่วม ขณะเดียวกันได้มีการคิดนอกกรอบ คือ ได้พัฒนาการทำงานของชุมชนให้ต่อยอดในการพัฒนาจากเดิม เน้นเศรษฐกิจพอเพียงในการประกอบอาชีพการเกษตรภายในชุมชน ต่อมาได้ต่อยอดการพัฒนาไปยังหมู่บ้านอื่น เน้นด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายในอันที่จะสร้างความสำเร็จในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวแทนจากชุมชนซึ่งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมคือ คุณอ้าย พรหมเสน ดำรงตำแหน่งประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน โดยมีบทบาทสำคัญในการมีความสามารถในการนำที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองในการแสวงหาความรู้ความสามารถโดยนิยัส่วนตัวที่เป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ โดยทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สนใจที่เข้ามาศึกษาเรียนรู้ ณ ศูนย์การเรียนรู้ สามารถชักนำให้คนในชุมชนเข้ามาศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้ไปทดลองปฏิบัติจริง ขณะเดียวกันคุณอ้ายก็มีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้มาดูงาน ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิดในการที่จะปรับปรุงรูปแบบการทำงานและคิดค้นหาวิธีการในการพัฒนาการทำการเกษตรให้ดียิ่งขึ้น เช่น การใช้ก้อนเห็ดที่หมักคาวจากไว้นกก่อนขี้เลื่อย ทำให้ได้ดอกเห็ดบานขึ้นมา

(4) ชุมชนตำบลยู่หวา อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาของชุมชนตำบลยู่หวา ที่ใช้การนำและการคิดนอกรอบของตนเอง คือ จสอ.คชลธร แก้วฟอง หัวหน้าสำนักปลัด ใช้ความสามารถในการนำและการคิดนอกรอบในการพัฒนาตนเองและชุมชน โดยจากการเข้าร่วมโครงการการจัดการเรียนรู้ฯ ได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพความสามารถของตนเองและชุมชน พบว่าตนเองและชุมชนยังขาดความเชื่อมโยงและการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ ทำให้การขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร จึงใช้ความสามารถในการนำที่ตนเองมีอยู่เดิมเอามาใช้ให้เกิดประโยชน์โดยทำการประชุมชี้แจงและชักจูงให้คนในชุมชนร่วมมือกันขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยเริ่มจากการเอาศูนย์เด็กเล็ก ซึ่งให้เด็กได้เรียนรู้การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาใช้กับการทำงาน เป็นการปลูกฝังเด็กให้นำเอาหลักคุณธรรมมาใช้ในส่วนของความขยัน ประหยัด อดทน มีการต่อยอดโดยเอาเด็กเป็นตัวเชื่อมในการดึงเอาผู้ประกอบการเข้ามาทำเศรษฐกิจพอเพียง ต่อยอดเป็นศูนย์เศรษฐกิจชุมชน โดยดึงเอากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในชุมชนยู่หวา เข้ามาร่วมขับเคลื่อนในการดำเนินงาน โดยมาร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารงานในศูนย์ เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือและความช่วยเหลือในกลุ่มอาชีพ เป็นฐานการเรียนรู้ให้กับคนในชุมชนจำนวน 9 ฐาน

ในปีพ.ศ.2553 ได้ต่อยอดการพัฒนา คือการนำเอาคณะกรรมการจากแต่ละหมู่บ้านศูนย์การเรียนรู้มาเป็นคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนฯ มาเป็นคณะกรรมการ เศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนยู่หวา การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับการดำเนินงานขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนคือ การเปิดตลาดชุมชน เพื่อเป็นแหล่งและสถานที่ให้ชาวบ้านได้นำสินค้าที่ตนเองผลิตได้มาจำหน่ายให้แก่คนภายในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนได้รู้จักของดีและความสามารถ ศักยภาพของคนในชุมชนที่มีอยู่ มีการเกื้อกูลช่วยเหลือกัน สร้างรายได้ให้กับชุมชน เงินที่ได้มีการงอกเงย ซึ่งผลจากการนำเอาความสามารถทางการนำและการคิดนอกรอบมาใช้ ทำให้หัวหน้าสำนักปลัดสามารถพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการ แสดงออกมาในรูปของการจัดทำแผนการทำงานของชุมชนที่ชัดเจน

สำหรับตัวแทนของชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา และใช้องค์ความรู้เกี่ยวกับการนำในการพัฒนาศักยภาพของตนคือ คุณพงษ์ศิริ วิพุทธพงษ์ โดยในฐานะเป็นที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ได้ทำหน้าที่นำเอาคนในชุมชนเข้ามาร่วมทำกิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้ โดยใช้พื้นที่เพาะปลูกผลผลิตทางการเกษตรของตนเป็นฐานการเรียนรู้ที่จะดึงให้คนในชุมชนมาทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสิ่งนี้ได้ก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในตนเอง ด้านการวางแผน

ที่จะจัดโครงการกิจกรรมที่จะมารองรับการเดินทางมาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน ขณะเดียวกันความสามารถในการนำของนายพุทธิพงษ์ สามารถก่อให้เกิดกลุ่มฐานการเรียนรู้ 9 ฐานการเรียนรู้ เกิดการต่อยอดการพัฒนาด้านช่องทางทางการจำหน่ายสินค้าของชุมชนเป็นตลาดชุมชนที่จำหน่ายสินค้าทางการเกษตร

(5) ชุมชน สันผักหวาน อ.หางดง จ.เชียงใหม่ ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาของชุมชนสันผักหวาน ที่สามารถใช้การนำและการคิดนอกกรอบของตนเอง ช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตนเองคือ จสอ. ศรัณยพงศ์ ผิวนวน ซึ่งเป็นปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของชุมชนสันผักหวาน โดยใช้การนำเป็นตัวเชื่อมโยงในการพัฒนาตนเองและชุมชน โดยจะอาศัยความเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์และความคุ้นเคยกับชาวบ้านที่ตนเองได้ตั้งสมมติเป็นเวลานาน เข้ามาเป็นตัวชักจูงให้ชาวบ้านเข้ามาร่วมทำงานด้วยกัน ซึ่งจากการนำนี้ได้ทำให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดการพัฒนาศักยภาพทางความคิด การเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ ได้ทำให้พัฒนาศักยภาพด้านการวางแผนและจัดทำแผนในการพัฒนาชุมชน ได้แก่แผนการทำงานของชุมชนที่มีความชัดเจนในการเชื่อมโยงเครือข่ายของกลุ่มอาชีพในชุมชน การเชื่อมความห่างเหินของคนในชุมชนให้เข้ามาใกล้ชิดกัน โดยใช้งานประติมากรรมคือ ตุ๊กตาปั้นเป็นตัวเชื่อมโยง การจัดทำแผนในการบรรจุหลักสูตรการปั้นตุ๊กตาในการเรียนการสอนทางโรงเรียนเพื่อให้นักเรียนได้มาเรียนรู้และเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่น

(6) ชุมชนร่องวัวแดง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาของชุมชน ร่องวัวแดง อ.สันกำแพง ที่ใช้การนำและการคิดนอกกรอบของตนเองช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตน คือ คุณบุญทรง บุติธรรม ทำหน้าที่เป็นประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนฯ อาศัยคุณสมบัติส่วนตัวที่เป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละ แบ่งปันในการทำให้อันในชุมชนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นคนแรกในชุมชนที่นำเอาการโยนกล้าเข้ามาใช้ในชุมชน ซึ่งโดยปกติคนในชุมชนจะทำนาโดยการหว่าน จากการเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ และใช้การนำในการชักจูงให้คนเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำให้เกิดการพัฒนาด้านความคิด ตัวอย่าง การวางแผนการทำงานที่มีความชัดเจน มีโอกาสเป็นวิทยากรที่ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้มาศึกษาดูงานทำให้ได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

สำหรับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่องวัวแดง ที่ใช้ความสามารถในการนำและการคิดนอกกรอบในการพัฒนาตนเองและชุมชนท้องถิ่นคือนายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่องวัวแดง ที่ใช้ความสามารถในการนำคือ ความเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์และเข้ากับชาวบ้านได้ เป็นตัวนำในการพัฒนาตนเอง คือจากการได้ลงคลุกคลี

แลกเปลี่ยนกับชาวบ้าน ทำให้เกิดความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการทำงานที่ชัดเจนขึ้น จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ ทำให้เกิดการพัฒนาการทำงานและการคิดนอกกรอบ คือแต่เดิมใช้นโยบายเชิงรับในการทำงาน แต่ปัจจุบันปรับเปลี่ยนเป็นนโยบายเชิงรุก กล่าวคือนำข้อมูลที่ได้มาคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีการกำหนดกฎระเบียบในตำบล ในการไม่ใช้สารเคมีพ่นพืชผัก ใช้หลักการทำงานแบบมีส่วนร่วมโดยกำหนดเป็นภาพรวมเป็นหลัก ไม่ได้ทำเป็นองค์ย่อย เช่น มองพื้นที่ของตำบลร่องวัวแดง มีทุนเดิมคือ ทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ การพัฒนาจะเริ่มจากเอาทุนเดิมมาเป็นตัวตั้งแล้วค่อยขยายไปพัฒนาส่วนอื่น โดยส่งเสริมและพัฒนาเรื่องเกษตรอินทรีย์ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำกันมานาน แล้วค่อยขยายไปพัฒนาส่วนอื่น เช่น การท่องเที่ยว วัฒนธรรม ประเพณี

ขณะเดียวกันผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการคิดต่อยอด การพัฒนาเรื่องสวัสดิการทางด้านสังคม ทำในลักษณะของกองทุนประกันชีวิต มีระบบและการจัดสรรผลประโยชน์เหมือนกับการทำประกันชีวิต ขณะเดียวกันผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โครงการพูดคุยและไปศึกษาดูงานกลุ่มสวัสดิการออมทรัพย์ ทำให้เกิดความคิดในการจะพัฒนาระบบสวัสดิการของชุมชน โดยจะทำในลักษณะของกองทุนประกันชีวิต มีระบบและการจัดสรรผลประโยชน์เหมือนกับการทำประกันชีวิต กล่าวคือ จะชุบเงินกองทุนออมทรัพย์สัจจะเงินฌาปนกิจสงเคราะห์ เงินกองทุนอื่นๆ เข้ามาไว้เป็นกองทุนสวัสดิการเพื่อชุมชนเพียงกองทุนเดียวในการที่จะให้สมาชิกได้ ทำการออมและได้รับสวัสดิการ ตลอดจนสิทธิประโยชน์ต่างๆ แทนที่ชาวบ้านจะต้องเสียค่าใช้จ่ายย่อยๆ หลายๆ ครั้ง ทำให้ชาวบ้านแทบจะไม่มีเงินสำหรับใช้จ่ายและต้องเป็นหนี้

นอกจากนี้ยังมีการปรับเปลี่ยนความคิดจากเดิมการทำงานไม่มีการติดตามและประเมินผล เมื่อเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้กับทีมวิจัย ได้นำเอาความรู้เกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลมาใช้ เช่น แต่เดิมได้มีการจ้างบริษัทเอกชนมาทำการเก็บขยะ แต่เมื่อมีการติดตามและประเมินผลพบว่า ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นน่าจะมีการจัดเก็บขยะเองจะดีกว่าเพราะจะช่วยลดต้นทุนได้ประมาณเดือนละ 10,000 บาท และมีโอกาสได้พบกับชาวบ้านและพูดคุยกันเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นที่มาของการจัดทำแผนการดำเนินงานจัดเก็บขยะของชุมชน

(7) ชุมชน ห้วยแก้ว อ.แม่ออน จ.เชียงใหม่ ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาของชุมชนห้วยแก้ว อ.แม่ออน ที่ใช้การนำและการคิดนอกกรอบของตนเองช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตนคือ คุณพรหมมินทร์ พวงมาลา กล่าวคือ สามารถใช้การนำโดยการนำอุปนิสัยของตนเองที่เป็นคนคิดและห่วงใยผู้อื่น ทำอะไรจะคิดถึงผู้อื่น เข้ามา

เป็นกรอบในการนำคนในชุมชนเข้ามาร่วมทำกิจกรรม และสิ่งนี้ได้ช่วยทำให้ คุณพรหมมินทร์ ได้พัฒนาศักยภาพของตนเองเกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพของตน เช่น กรณีของการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ ทำให้ คุณพรหมมินทร์ ในฐานะประธานศูนย์การเรียนรู้ได้ใช้ความสามารถในการนำของของตนชักจูงให้ชาวบ้านกลุ่มอาชีพและกลุ่มสังคมต่างๆ ของชุมชนเข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายและสมาชิกของศูนย์การเรียนรู้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน สามารถจัดทำแผนการทำงานของชุมชนที่ชัดเจนในประเด็นของการจัดการเรื่อง Home stay ได้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

การจัดทำแผนการประชาสัมพันธ์ การอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ก่อให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น ทำให้แต่ละฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มขึ้น คุณพรหมมินทร์ ได้มีโอกาสพูดคุยและสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มอาชีพอื่นเพิ่มขึ้นและเอาประเด็นที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเข้ามาปรับเปลี่ยนในการดำเนินกิจกรรมการทำงานของตนเอง เช่น เอากลุ่มอาชีพ ได้แก่ หมอนโบราณ กลุ่มทำกาแฟ เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายในการให้ความช่วยเหลือและเป็นส่วนหนึ่งของการทำกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชม ณ ชุมชนห้วยแก้ว และยังต่อยอดการพัฒนาในการจัดทำแผนการจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(8) ชุมชนบ้านกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาของชุมชนบ้านกลาง อ.สันป่าตอง ที่ใช้การนำและการคิดนอกกรอบของตนเองช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตนคือ คุณเทียมทัน ปัญญา นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ความสามารถในการนำเพื่อพัฒนาตนเอง โดยการทำงานใช้หลักความจริงใจและวางตัวเสมอเหมือนชาวบ้าน ทำงานร่วมกับชาวบ้านแบบพี่น้อง ทำให้สามารถดึงคนเข้ามาร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ได้ การกระทำดังกล่าวได้ช่วยทำให้คุณเทียมทัน ปัญญา ได้พัฒนาศักยภาพของตนโดยเฉพาะในเรื่องของวิธีคิดที่เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ฯ ได้เน้นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ควบคู่กันไป โดยสะท้อนออกมาในรูปของการดำเนินงานพัฒนาเศรษฐกิจคือ ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน เน้นการพัฒนาโดยให้ความสำคัญต่อความเป็นมนุษย์ เน้นความอยู่ดีมีสุขมากกว่าความร่ำรวย เกิดเป็นแผนการทำงานของชุมชนที่ชัดเจน ได้แก่ การรวมกลุ่มเครือข่ายภายในชุมชนไม่ว่าจะเป็นกลุ่มอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเด็กเยาวชน ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาชุมชนไปพร้อมกัน ไม่ได้ทำงานแบบแยกส่วนแต่พยายามให้กลุ่มดังกล่าวมีการทำงานประสานช่วยเหลือกัน โดยสมาชิกของแต่ละกลุ่มจะเป็นสมาชิกของกลุ่มเครือข่าย การคิดนอกกรอบโดยการสร้างเศรษฐกิจในชุมชนให้ดีขึ้น ผลผลิตมีราคาเพิ่มขึ้นโดยนำเอาภูมิ

ปัญญาที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาพัฒนาหรือแปรรูปให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น และเชื่อมโยงไปถึงการฟื้นฟูบูรณะโบราณสถานในท้องถิ่นให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ของชุมชน

(9) ชุมชนแม่วิน อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาของชุมชนแม่วิน อ.แม่วาง ที่ใช้การนำและการคิดนอกรอบของตนเองช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตนคือ คุณนิคม อ่อนเขียว ทำหน้าที่เป็นประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน และใช้ลักษณะนิสัยส่วนตัวคือ กล้าหาญ อดทน มีมนุษยสัมพันธ์ทำงานช่วยเหลือกลุ่มสมาชิกและคนในชุมชน โดยความมุ่งมั่นและตั้งใจในการนำให้ชาวบ้านและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทำงานและทำกิจกรรม เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและได้ทำให้คุณนิคมได้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนจากการรับฟังข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ และพัฒนาเป็นการคิดนอกรอบ เช่น จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ฯ ได้จัดทำแผนการพัฒนาชุมชนโดยเชื่อมโยงเครือข่าย กลุ่มผู้ประกอบการในบ้านสบวิน ในการให้ความช่วยเหลือกัน ซึ่งแต่เดิมการทำงานจะทำในลักษณะต่างคนต่างทำ การแข่งขันกันแย่งลูกค้า และตัดราคา แต่เมื่อเข้าร่วมโครงการฯ ได้กำหนดราคากลางที่ให้กลุ่มอาชีพที่ประกอบธุรกิจเหมือนกันยึดถือปฏิบัติ

(10) ชุมชนมะขุนหวาน อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาของชุมชนมะขุนหวาน อ.สันป่าตอง ที่ใช้การนำและการคิดนอกรอบของตนเองช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตนคือ คุณจันทิมาพร ทองนาถ ทำหน้าที่เป็นกรรมการของศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน จากบุคลิกลักษณะส่วนตัวที่ชอบคลุกคลีกับชาวบ้าน เป็นกันเองกับชาวบ้าน ทำให้สามารถนำชักจูงให้ชาวบ้านเข้าร่วมโครงการกิจกรรมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยสามารถพัฒนาความและกรอบแนวคิดของตนที่ปกติชอบยึดติดกับแบบปฏิบัติวิธีการดำเนินเดิมๆ จากการทำงานร่วมกับทีมวิจัย สามารถพัฒนาความคิด มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหามลพิษทางกลิ่นอันเกิดจากมูลสัตว์ที่ชาวบ้านเลี้ยงสัตว์ โดยผลักดันให้ชาวบ้านทำแก๊สชีวภาพเพื่อลดรายจ่ายและกำจัดกลิ่นที่เกิดจากมูลสัตว์และสามารถเชื่อมโยงทำแผนการทำงานต่อยอดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมเข้ากับการพัฒนาสุขภาวะ โดยความสามารถพลิกแพลงใช้แผนที่ทางเรขาคณิตศาสตร์ของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งดัดแปลงมาจากแผนพัฒนา 3 ปี มาเป็นแนวทางในการวางแผน เพราะเป็นแผนที่ใช้ปรับประยุกต์กับการดำเนินงานได้กับทุกโครงการและกิจกรรมเนื่องจากเห็นภาพชัดเจน เห็นเป้าหมายและทิศทางการทำงานที่ชัดเจนกว่าแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแบบเดิม

4.2.3 องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการ

จากการที่ทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาได้ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้านการบริหารจัดการ สามารถจำแนกองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการของกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาออกเป็นแต่ละด้านได้ดังต่อไปนี้

1) การบริหารจัดการด้านการเกษตร

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาและประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการด้านการเกษตรคือ ทรัพยากรมนุษย์ของชุมชนสง่าบ้าน บ้านกลาง ร้องวัวแดง และยุหว่า โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านการเกษตรของทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาดังต่อไปนี้

1.1) การบริหารจัดการด้านการเกษตรของชุมชนสง่าบ้าน อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ องค์ความรู้ที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการด้านการเกษตรคือ การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและทำแบบครบวงจร ซึ่งเป็นองค์ความรู้เดิมที่ทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาที่มีอยู่ โดยทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือ คุณเกษม พานวนทิส ใช้กลยุทธ์เทคนิคในการจัดการคือ อาศัยการทำแผนชุมชนเป็นตัวกำหนดทิศทางการทำงาน ซึ่งแผนชุมชนที่จัดทำเป็นการรวมตัวกันคิดและร่วมกันทำของคนในชุมชน โดยการรวมตัวกันทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพเพื่อลดการใช้สารเคมี ต่อจากนั้นก็ขยายเป็นกลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มข้าวซ้อมมือ กลุ่มเกษตรกรทำนา กลุ่มโรงสีข้าวชุมชน โดยคุณเกษมทำหน้าที่เป็นประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน ทำการจัดการด้านการเกษตรในลักษณะที่ผลิต แปรรูป และจำหน่ายเองโดยชุมชน เช่น ข้าวที่ปลูกโดยชาวบ้านจะทำการเก็บเกี่ยวอาศัยรถเกี่ยวข้าวของชุมชนและนำข้าวที่เก็บเกี่ยวแล้วมาสี โดยใช้โรงสีข้าวชุมชน ขณะเดียวกันมีการนำข้าวอินทรีย์มาทำการแปรรูปโดยอาศัยกระบวนการบูรณาการการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยมีการบรรจุผลิตภัณฑ์ด้วยระบบสุญญากาศ ซึ่งกลุ่มอาชีพทางการเกษตรจะเข้ามาดำเนินงาน โดยเป็นสมาชิกของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน โดยกลุ่มอาชีพแต่ละกลุ่มก็จะมีคณะกรรมการและสมาชิกประจำกลุ่ม ซึ่งสมาชิกของแต่ละกลุ่มก็จะเป็นสมาชิกของกลุ่มอื่นด้วย เช่น สมาชิกของกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ก็จะเป็นสมาชิกของกลุ่มทำนาข้าว กลุ่มข้าวซ้อมมือ ทำให้สมาชิกมีโอกาสได้ช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับการจัดการด้านการเกษตรก็จะอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือการบูรณาการการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น

(1) กระบวนการผลิต โดยการทำนา ก็อาศัยการนำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุ มูลสัตว์มาทำเป็นปุ๋ยหมัก โดยอาศัยเครื่องมือเครื่องจักรสมัยใหม่เข้ามาช่วย หรือกรณีของกลุ่มเพาะเห็ด ได้อาศัยการผลิตโดยใช้ภูมิปัญญาเดิมผสมผสานกับแนวคิดความรู้ทางวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วยในการควบคุมอุณหภูมิความชื้น

(2) การบริหารจัดการด้านการเงิน ทุกกลุ่มอาชีพทางด้านการเกษตรจะไม่มีเงินจากการกู้ยืมเงินของรัฐบาล แต่จะระดมทุนภายในกลุ่มสมาชิกด้วยกันเอง โดยส่วนหนึ่งได้รับเงินบริจาคมาจากคนรวยในหมู่บ้านที่ไม่ได้ทำการเกษตรแต่บริจาคเงินมาช่วยชาวบ้านที่ทำการเกษตรแต่มีฐานะยากจน

(3) การบริหารจัดการองค์กร ทุกกลุ่มของกลุ่มอาชีพด้านการเกษตรจะทำการบริหารจัดการองค์กรคือ จะมีคณะกรรมการประจำกลุ่มและสมาชิกประจำกลุ่ม คณะกรรมการมาจากการเลือกตั้ง มีโครงสร้างของกลุ่มและการแบ่งหน้าที่ของคณะกรรมการประจำกลุ่มที่มีความชัดเจน มีการกำหนดกฎระเบียบประจำกลุ่ม

(4) การจัดการด้านผลประโยชน์ ผลผลิตทางด้านการเกษตรที่ออกมา เช่น ข้าว ปุ๋ย เห็ด สมาชิกของกลุ่มที่ผลิตจะได้รับการจัดสรรในปริมาณและสัดส่วนที่เท่าเทียมกันตามความยุติธรรม สำหรับส่วนที่เหลือก็จะนำออกจำหน่ายเพื่อนำเงินรายได้จากการจำหน่ายเป็นเงินกองกลางเพื่อใช้เป็นเงินกองทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม ขณะเดียวกันทางคณะกรรมการกลุ่มมีการกำหนดกฎระเบียบในการจัดสรรสวัสดิการให้แก่สมาชิก เช่น เงินกู้ยืมเพื่อช่วยเหลือบุตรด้านการศึกษา ตลอดจนความมั่นคงในการดำรงชีวิตของสมาชิกและครอบครัวให้ดำรงอยู่ได้ต่อไปอย่างมีความสุข

1.2) การบริหารจัดการด้านการเกษตรชุมชนบ้านหลวง อ.แม่สาย จ.เชียงราย องค์ความรู้ที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการด้านการเกษตรคือ ใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบคนเดียว โดยทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือ คุณอ้าย พรหมแสน ทำการเกษตรแบบครบวงจร คือ เลี้ยงหมูหลุม เลี้ยงปลา เลี้ยงกบ ปลูกข้าว เพาะเห็ดฟาง และมีโรงสีข้าวของชุมชนตั้งอยู่บนพื้นที่ของตนเอง ใช้หลักการบริหารจัดการแบบเอื้ออาทร โดยนอกจากจะทำหน้าที่และอิงอยู่บนหลักของคุณธรรม กล่าวคือชาวบ้านที่มีความสนใจมาเรียนรู้และสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกของหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง จะต้องมีความสัมพันธ์ตามกฎระเบียบที่ทางชุมชนกำหนดไว้คือ 1) ไม่ติดอบายมุข 2) ต้องสนใจทำการเกษตรจริงๆ 3) เมื่อเรียนรู้แล้วจะต้องนำความรู้ที่ได้รับไปทำจริง เกษตรยึดหลักพอเพียงแล้วยังมีการเอื้อเพื่อแบ่งปันให้ความรู้แก่ผู้ที่มาศึกษาดู

งาน เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้ที่มีความสนใจในการเข้ามาเรียนรู้และนำเอาความรู้ไปปฏิบัติงาน สามารถขยายครัวเรือนในหมู่บ้าน ทำการเกษตรแบบพอเพียงได้เกือบครบทุกครัวเรือน

สำหรับกระบวนการผลิต ใช้ภูมิปัญญาเดิม เช่น การนำน้ำหมักชีวภาพ เพื่อบำรุงพืชผัก ก็ใช้วัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชนมาหมักและนำผลผลิตที่ได้ไปใช้ในการบำรุงพืชผัก การนำปุ๋ยหมักจากมูลสัตว์ สิ่งเหล่านี้ช่วยลดรายจ่าย และทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น ในส่วนของการบริหารจัดการด้านการเงิน

ในส่วนของการบริหารจัดการด้านการเงิน เงินรายได้ที่ได้จากการทำการเกษตรของสมาชิกครัวเรือนเศรษฐกิจพอเพียงจะถูกนำไปไว้เป็นกองกลาง เรียกว่า เงินกองทุนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำดอกผลมาใช้เป็นเงินปันผลให้สมาชิกได้ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนและสวัสดิการของชุมชน ขณะเดียวกันคุณอ้าย พรหมเสน ได้รับการพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปทดลองทำและปฏิบัติจริง เช่น การเข้าร่วมโครงการอบรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย ได้เพิ่มศักยภาพด้านการบริหารจัดการของคุณอ้ายในส่วนของการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของสมาชิก ซึ่งแต่เดิมไม่เคยทำแต่ปัจจุบันได้ทำแล้ว นอกจากนี้ถึงแม้ว่าจ้างทำการบริหารจัดการแบบคนเดียว แต่สิ่งนี้ทำให้การบริหารจัดการแบบคนเดียวประสบความสำเร็จและสามารถพัฒนาศักยภาพของคุณอ้าย โดยใช้หลักการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคุณอ้าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียน เยาวชนและนักเรียน จนสามารถจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับการทำการเกษตรแบบพอเพียงออกมาจนเป็นผลสำเร็จ และถูกบรรจุลงในหลักสูตรของโรงเรียนในตำบล โดยทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา คือ คุณอ้ายทำหน้าที่เป็นวิทยากรให้ความรู้ ทำให้คุณอ้ายเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับบุคลากรที่เข้ามาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการพัฒนาความคิดสามารถจัดแผนการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ที่มาศึกษาดูงาน ได้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

1.3) การบริหารจัดการด้านการเกษตรชุมชนร่องวัวแดง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ องค์ความรู้ที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการด้านการเกษตร โดยใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบคนเดียว ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา คือ คุณบุญทรง ยุติธรรม ทำการเกษตรแบบครบวงจรคือ เลี้ยงหมูหลุม ทำนา เพาะกล้าพันธุ์ข้าว ปลูกหญ้าแฝก ปลูกพืชผักสวนครัว ปลอดภัยพืช ทำปุ๋ยหมัก หลักของการบริหารจัดการที่สำคัญคือ การใช้ความเอื้ออาทรโดยการแบ่งปันความรู้ อุทิศ วัตถุดิบแก่ผู้มาเรียนรู้ เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้ที่มีความสนใจในการเข้ามาเรียนรู้และนำเอาความรู้มาปฏิบัติ นอกจากนี้การทำงานไม่ได้เอาเงินมาเป็นตัวตั้ง ไม่รอรับ

ความช่วยเหลืออยู่ฝ่ายเดียว ใช้หลักการทำงานแบบพึ่งตนเอง เริ่มทำงานจากเล็กไปหาใหญ่ โดยจะเป็นคนทดลองทำก่อนให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนแล้วถึงจะถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น

สำหรับการจัดการด้านการผลิต ใช้ภูมิปัญญาเดิม เช่น ใช้การโยนกล้าในการปลูกข้าว เพราะได้ผลผลิตมากกว่าการปลูกแบบนาหว่าน การปลูกผักจะทำการปลูกผักโดยอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับผักเอาไว้ว่าในช่วยไหนผักประเภทไหนจะจำหน่ายได้ราคาดีก็จะทำการปลูก การจัดสรรแปลงผักในการเพาะปลูกให้เหมาะสมกับฤดูกาล พื้นที่ และความต้องการของผู้บริโภค

จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้กับทีมวิจัย คุณบุญทรง ยุติธรรม ได้นำเอาความรู้ที่ได้รับจากการบริหารจัดการไปใช้ในการดำเนินงานและสร้างความสำเร็จในส่วนของการวางแผนการดำเนินงาน กล่าวคือ การจัดทำบัญชีครัวเรือน โดยนำเอาข้อมูลที่บันทึกไว้เกี่ยวกับรายรับ รายจ่ายมาใช้วางแผนในการผลิต เช่น การปลูกพืชผักก็ทำให้สามารถคาดการณ์ ประเมินการปลูกผักว่าควรปลูกผลัดในช่วงไหนถึงจะมีความเหมาะสมและขายได้ราคาดี

นอกจากนี้เทคนิคการจัดการด้านการผลิตที่ทำให้ประสบความสำเร็จมาจากการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกข้าวใช้ปุ๋ยหมักแทนปุ๋ยเคมี เพราะการปลูกข้าวที่ใช้สารเคมีมากๆ จะไม่มีภูมิคุ้มกันและไม่แข็งแรง การปลูกพืชจะใช้วิธีการปลูกแบบผสมผสาน ทำให้แมลงที่มารบกวนแยกกันไม่ออก ทำให้การทำลายพืชผลน้อยลง ขณะเดียวกันการทำงานเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของสมาชิกในด้านการจัดการด้านการผลิตให้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำปุ๋ยหมัก, ปุ๋ยอินทรีย์แทนการใช้ปุ๋ยเคมี จะใช้วิธีปรับเปลี่ยนแบบค่อยเป็นค่อยไป ตัวอย่างเช่น การใช้สารเคมีในข้าว จากเดิมใช้เคมี 3 ส่วน ก็ลดให้เหลือ 2 ส่วน โดยใส่ปุ๋ยหมักผสมลงไป ปีถัดมาใช้ปุ๋ยเคมี 1 ส่วน

1.4) การบริหารจัดการด้านการเกษตรชุมชนยูหว่า อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ องค์ความรู้ที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการด้านการเกษตร ซึ่งใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบคนเดียว ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือ นายพงศ์ศิริ วิพุทธพงศ์ ทำการเกษตรโดยอาศัยเทคนิคการจัดการด้านการผลิตโดยใช้การบูรณาการการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย เช่น การเพาะเห็ดนอกฤดูกาล โดยใช้ระบบปิดเพื่อควบคุมกระบวนการผลิต อาศัยหลักการทางวิทยาศาสตร์และการวิจัยเข้ามาช่วยในการควบคุมอุณหภูมิ อากาศ ความร้อน ความชื้น

จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้กับทีมวิจัย ได้นำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมอบรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับชุมชนอื่น และทำให้การทำงานประสบ

ความสำเร็จจนสามารถวางแผนการทำงานของชุมชนให้เห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน คือ การบริหารจัดการ มีการจัดการกับวัสดุที่เหลือใช้ ไม่ปล่อยให้รกรุงรังเป็นเศษขยะและทำให้โรงเรียนสกปรกเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรค เช่น นำเอาเศษฟางมาทำเป็นปุ๋ย มีการจัดการฟาร์มโดยนำเอาหลักคุณธรรมเข้ามาใช้ กล่าวคือ ให้ความสำคัญชอบต่อลูกค้า เน้นการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เน้นความปลอดภัย การเลือกใช้วัตถุดิบจะมีการตรวจสอบก่อนนำมาเป็นส่วนประกอบในการเพาะเห็ดทุกครั้ง ขณะเดียวกัน ได้เน้นการจัดการที่อิงอยู่บนความยั่งยืน กล่าวคือ ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ ได้วางแผนการทำงานของชุมชนโดยการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในลักษณะของฐาน ความรู้ อันเป็นการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง โดยจะต่อยอดการพัฒนาตนเองในเรื่องของฐานการผลิตผ่านการถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชน เด็ก เยาวชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการของตนเองต่อไป

องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการด้านการเงิน โดยมีการวางแผนด้านการเงิน คือ การทำบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ได้แก่ ระยะเวลาที่ใช้ในการเพาะเห็ดจนได้ผลผลิต บันทึกการรายจ่าย เช่น ค่าแรง ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าวัสดุอุปกรณ์ และนำข้อมูลดังกล่าวมาคิดจุดคุ้มทุน เพื่อตรวจสอบว่าระยะเวลาคับเงินทุนที่ลงทุนไปใช้เวลาเท่าไรถึงจะคุ้มทุน

สำหรับองค์ความรู้ในการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้ ทำโดยใช้เทคนิคการเชื่อมโยงฐานการเรียนรู้โดยใช้ฐานการเรียนรู้ทางด้านการเกษตรเป็นตัวนำ และเชื่อมโยงฐานการเรียนรู้กับกลุ่มอาชีพอื่น เช่น ผู้ประกอบการ ไม้เคสสัก ผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้าย ผู้ประกอบการ น้ำพริกตาแดง อันจะนำมาซึ่งการสร้างเครือข่ายทางด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์สินค้าให้กับตนเองและชุมชน

นอกจากนี้แล้ว เทคนิคการบริหารจัดการด้านองค์กรที่สำคัญ คือ การวางแผนการดำเนินงาน โดยมีการกำหนดเป้าหมายของการทำงานและผลที่คาดว่าจะได้รับในการปฏิบัติงานตามเป้าหมายนั้น มีการวางแผนธุรกิจโดยใช้หลักทางวิชาการเข้ามาช่วยในการวางแผน เช่น มีการวิเคราะห์ศักยภาพ สถานการณ์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคในการประกอบธุรกิจทุกครั้งก่อนที่ขยายการค้าดำเนินงาน

2) การจัดการด้านภูมิปัญญา

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา และประสบความสำเร็จด้านการจัดการภูมิปัญญา คือ ทรัพยากรมนุษย์ของชุมชนสันผักหวานและ

ชุมชนบ้านกลาง โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านภูมิปัญญาของทรัพยากรมนุษย์ในชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1) การบริหารจัดการด้านภูมิปัญญาของชุมชนสันผักหวาน อ.หางดง จ.เชียงใหม่ องค์ความรู้ที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง คือการจัดการด้านภูมิปัญญา โดยอาศัยความรู้เดิมคือการเรียนรู้จากบรรพบุรุษคือปู่ย่าตายายถ่ายทอดความรู้ในเรื่องของงานปั้น ตลอดจนผสมผสานกับความคิดของตนเองในการจินตนาการเพื่อปั้นสิ่งต่างๆ ออกมา และเมื่อเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัย จึงเกิดการพัฒนาคิดในการจัดการภูมิปัญญา กล่าวคือ การจัดเก็บองค์ความรู้ในลักษณะของการสืบทอดและถ่ายทอดภูมิปัญญาให้กับคนในชุมชน เช่น ชาวชน ได้สานต่องานอาชีพดั้งเดิมในลักษณะของการจัดทำแผนกิจกรรมและ โครงการให้คนเข้ามาศึกษาเรียนรู้และเชื่อมโยงกับสถานศึกษาในการนำเอางานปั้นประติมากรรม บรรจุเป็นหลักสูตรของโรงเรียนเพื่อให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้

ขณะเดียวกันจากการที่ชุมชนประสิทธิ์ ปัญญา ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา ได้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้มาศึกษาดูงาน จึงได้ความคิดและแนวคิดที่คนมาศึกษาดูงานให้ความคิดเห็นนำมาปรับปรุงการผลิตสินค้าของชุมชน ขณะเดียวกันผลของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ทำให้เกิดการผลิตสินค้าที่อิงอยู่บนหลักการมีคุณธรรม กล่าวคือ ผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานเพิ่มมากขึ้น โดยผลิตภัณฑ์จะผลิตสินค้า เช่น การเผาดินปั้นตุ๊กตาแบบสุกเอาเผากิน แต่หันมาเน้นการผลิตโดยเผาในอุณหภูมิที่มีความเหมาะสมและจะสอดคล้องแนวคิดการมีคุณธรรม จริยธรรมลงไปในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้ศึกษาดูงานและมาเรียนรู้ทุกครั้ง

2.2) การบริหารจัดการด้านภูมิปัญญาของชุมชนบ้านกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ องค์ความรู้ที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาประสบความสำเร็จด้านการบริหารจัดการภูมิปัญญา คือการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม โดยทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา คือคุณศรีนวล มะโนปัญญา เป็นประธานกลุ่มอาชีพการแปรรูปอาหารจากผลผลิตทางการเกษตรโดยใช้การผลิตอาศัยภูมิปัญญาของท้องถิ่น คุณศรีนวล มะโนปัญญา ใช้องค์ความรู้เดิมที่มีอยู่ในการแปรรูปอาหาร ผนวกกับการศึกษาเพิ่มเติมโดยการอบรม สัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ใช้เทคนิคการบริหารจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการถ่ายทอดความรู้ ให้กับสมาชิกทุกครั้งที่ได้ไปเพิ่มพูนความรู้ ขณะเดียวกันใช้เทคนิคการผลิต คือการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมผสานกับการนำเอาวัตถุดิบในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ และนำเอาระบบการควบคุมคุณภาพมาใช้ควบคู่กับ

การผลิตโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ได้ข้าวแต๋นที่มีคุณภาพ มีความสะอาดปลอดภัยและได้ปริมาณตามที่ต้องการ

สำหรับองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดการภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งทำให้คุณศรี นวล มะโนปัญญา เกิดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง เมื่อเข้าร่วม โครงการจัดการเรียนรู้ คือการจัดการด้านการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่เด็ก เยาวชน คนในชุมชนที่เข้ามาเรียนรู้และทำเป็นเอกสาร ตลอดจนการเข้าไปเป็นวิทยากรสอนในเรื่องของการแปรรูปอาหารแก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้บรรจุในหลักสูตรของท้องถิ่น

3) การบริหารจัดการด้านสุขภาวะและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาและประสบความสำเร็จด้านการจัดการสุขภาวะและสิ่งแวดล้อม คือทรัพยากรมนุษย์ของชุมชนมะขุนหวาน อ.สันป่าตอง โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการจัดการสุขภาวะ และสิ่งแวดล้อมในชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1) การบริหารจัดการด้านสุขภาวะ และสิ่งแวดล้อมของชุมชนมะขุนหวาน อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ องค์ความรู้ที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาประสบความสำเร็จ ในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง คือ การจัดการด้านสุขภาวะและสิ่งแวดล้อม โดยทรัพยากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือคุณจันทิมาพร ทองนาคน ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมะขุนหวาน โดยใช้วิธีการจัดการในการประสาน เชื่อมโยง และต่อยอดการพัฒนากิจกรรมและโครงการที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาชุมชนอันจะเป็นพื้นฐานสำคัญในการต่อยอดการพัฒนาในด้านอื่นๆ ตามมา กล่าวคือจากการเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ร่วมกับทีมวิจัยได้พัฒนาศักยภาพทางด้านความคิดที่นำมาปรับใช้กับการทำงาน คือเทคนิคการทำงานแบบเชิงรุก เน้นการวางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเกิดขึ้นก่อนแล้วจึงแก้ไข โดยจะทำการวิเคราะห์สถานการณ์ สอบถามความคิดเห็นของชุมชนเกี่ยวกับความต้องการที่ทางชุมชนจะทำและร่วมกันวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการทำตัวอย่าง โครงการแก๊สชีวภาพที่ทางชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ร่วมกันผลักดันให้เกิดขึ้น ก่อนที่จะเข้าร่วมโครงการกับทีมวิจัย เมื่อเข้าร่วมโครงการกับทีมวิจัย ได้เน้นการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในการขยายครัวเรือนที่จะทำแก๊สชีวภาพเพิ่มขึ้น ซึ่งก่อนเข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้จะไม่ได้วิเคราะห์ความเป็นไปได้ ขณะเดียวกันการดำเนินงานการวางแผนจะทำโดยการเจาะกลุ่มย่อยลงไป โดยทำเป็นกลุ่มๆ ไม่ได้ทำพร้อมกันเป็นกลุ่มใหญ่ โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและหลักคุณธรรม 8 ประการมาเป็นแนวทางในการวางแผนที่เน้น

ความยั่งยืน การดำรงอยู่ การช่วยเหลือกันมากกว่าการแข่งขัน เช่น เริ่มจากการต่อยอดการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมโดยจากการเริ่มทำแก๊สชีวภาพในหมู่บ้านหมู่ที่ 1 ให้เป็นหมู่บ้านนำร่อง อาศัยเทคนิคการจัดการเกี่ยวกับคน โดยใช้เทคนิคในการเข้าหาคนและเลือกใช้คน โดยถ้าเข้าไปหมู่บ้านไหนจะใช้คนกลุ่มไหนทำงาน ก็จะพิจารณาว่าใครมีบทบาทสำคัญและชาวบ้านให้ความเชื่อถือและไว้วางใจก็จะพยายามเข้าไปพูดคุย ทำความสนิทสนมและลงไปกระตุ้นโดยทำให้เห็นเป็นตัวอย่าง ต่อยอดการพัฒนาสิ่งแวดล้อมโดยใช้เทคนิคการเชื่อมโยงกับสุขภาวะ โดยใช้แผนที่ทางเดินยุทธศาสตร์มาเป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อกำหนดเส้นทางที่จะเดินไปในทิศทางที่ต้องการพัฒนา โดยการทำกิจกรรมการดูแลสุขภาพชุมชน โดยจากเดิมคิดให้ชาวบ้าน แต่ปัจจุบันใช้วิธีให้ชาวบ้านคิดเองโดยชาวบ้านจะจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพแทรกเข้าไปในทุกกิจกรรมทั้งงานบุญ งานศพ การแข่งขันกีฬา

4) การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาและประสบความสำเร็จด้านการจัดการท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนคือ ทรัพยากรมนุษย์ของชุมชน กัดช้าง อ.แม่แตง ชุมชนห้วยแก้ว อ.แม่ฮอน และชุมชนแม่วิน อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการจัดการท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาดังต่อไปนี้

4.1) การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติชุมชน กัดช้าง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ องค์ความรู้ที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของตนเองคือ การจัดการด้านการท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติ โดยทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาคือ คุณเสถียร ใจคำ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกัดช้าง อ.แม่แตง โดยใช้หลักการการจัดการ

(1) การบริหารจัดการด้านองค์กร หลักสำคัญของการบริหารจัดการองค์กรในกรณีนี้คือ ชุมชน ได้แก่ การดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ การท่องเที่ยวคือ การวิเคราะห์ศักยภาพพื้นฐานของชุมชน ว่าชุมชนมีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคเกี่ยวกับการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและ การท่องเที่ยว และดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเป็นแนวทางในการจัดทำแผนเพื่อพัฒนา ผสมผสานกับแนวคิดที่ตนเองได้รับจากการเสาะแสวงหาความรู้จากการแลกเปลี่ยนกับทีมวิจัย เป็นที่มาของการใช้แนวคิดในการขายธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยทำการวางแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาองค์กรชุมชน

เน้นด้านทรัพยากรธรรมชาติ จัดตั้งเป็นคณะกรรมการในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติ

(2) องค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานแบบเครือข่าย คือ จากการที่ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาได้เข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ฯ ได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการติดต่อประสานงานการพึ่งพา การแลกเปลี่ยนข้อมูลนำไปใช้กับการดำเนินงานในท้องถิ่น ตัวอย่าง การสร้างการท่องเที่ยวแบบครบวงจร แต่เดิมไม่มีการพูดคุย หรือติดต่อประสานงานระหว่างกลุ่มผู้นำธุรกิจภายในชุมชนกีดขวาง แต่เมื่อคุณเสถียร ใจคำ ได้เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้ฯ ได้ใช้หลักของการประสานงานในการดึงผู้ประกอบการเหล่านี้เข้ามาพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในการที่จะเชื่อมโยงการทำธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น ล่องแก่งจี๋ซ่าง ล่องแพ เข้าไว้ด้วยกันคือ ทำแบบครบวงจร ซึ่งจะช่วยให้กลุ่มธุรกิจได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

(3) องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการคน ใช้เทคนิค ทำเป็นตัวอย่างให้ชาวบ้านได้เห็น ให้ฐานคิดและวิธีการคิดแก่ชาวบ้าน เน้นให้ชาวบ้านพึ่งพาตนเองได้ แต่ไม่ช่วยในด้านงบประมาณ เช่น ตัวอย่างโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่ต่อยอดการพัฒนาจากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ฯ คุณเสถียร ใจคำ มีเทคนิคในการจัดการคน คือ การสร้างแรงจูงใจให้คนมีความสนใจในการนำทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์และมีความรักและหวงแหนในแผ่นดินเกิด โดยเด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นตัวประสานและขับเคลื่อนการดำเนินงาน ใช้หลักการครองใจคน คือ การพูดจริงทำจริง โดยนำองค์ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการกับทีมวิจัยในส่วนของการเพาะเห็ด ไปปรับประยุกต์ใช้กับการปลูกไผ่ ซึ่งเป็นวิธีการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ใช้พื้นที่บ้านของตนเองปลูกไผ่และดึงเด็กและเยาวชนเข้ามาร่วมสร้างแรงจูงใจให้กับเด็กคือ การจัดสรรผลประโยชน์โดยจะแบ่งกล้าไผ่ให้เด็กไปปลูกที่บ้านของตนเอง เพื่อจะได้มีรายได้จากการขายไผ่ไปเลี้ยงตัวเองและครอบครัว

(4) องค์ความรู้เกี่ยวกับการวางแผน คือ การจัดทำแผนการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติ และหลักการจัดการคุณภาพเข้ามาใช้ โดยทำคนละเรื่องให้เป็นเรื่องเดียวกัน กล่าวคือ เป็นการจัดทำแผนการพัฒนาหลักและแผนที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนา แต่แผนที่ดังกล่าวนี้สามารถแตกยอดการพัฒนาออกได้หลายๆ โครงการ แต่ทุกโครงการสามารถสนองตอบแผนการพัฒนาที่เป็นหัวใจหลักได้ เช่น การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่ต่อยอดการพัฒนาจากการเข้าร่วมโครงการฯ ได้จัดแผนการอนุรักษ์ป่า 1 แผน และทำโครงการอนุรักษ์ป่าเป็นโครงการหลักและมีโครงการส่งเสริมการปลูกไผ่ โดยเน้นการปลูกป่าในใจคนก่อนคือ จะเอาคนไปปลูกป่าก็วางแผนโดยให้ทำการปลูกป่าบนพื้นที่ดินของคนนั้นก่อน โดยดึงเอาเยาวชนเข้ามา

ปลูกไผ่บนพื้นที่ของคนนั้นก่อน โดยให้คนที่ปลูกต้องได้รับผลประโยชน์ การใช้สื่อ เช่น คอมพิวเตอร์เป็นตัวนำในการติดต่อสื่อสารในเรื่องความรู้ที่ทันสมัยและเป็นประโยชน์ ตัวอย่าง การสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องการปลูกไผ่ การใช้ประโยชน์จากไผ่ ซึ่งการวางแผนดังกล่าวได้นำเอา หลักของการจัดการคุณภาพเข้ามาปรับประยุกต์ใช้ กล่าวคือ ได้นำเอาผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ทำการวิเคราะห์ห้สังเคราะห์ถึงความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคการทำงาน วิธีการแก้ไข และทำการ วางแผน นำแผนไปปฏิบัติและมีการตรวจสอบแก้ไข ตลอดจนได้ผลการทำงานที่บรรลุเป้าหมาย

4.2) การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติชุมชน แมวิน อ.แม่วง จ.เชียงใหม่ องค์ความรู้ที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา คือ คุณนิคม อ่อนเขียว ประธานเครือข่ายการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนแมวิน โดยองค์ความรู้ที่สำคัญซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนา คือ องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่สำคัญคือ

(1) องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการด้านองค์กร หลักสำคัญของการบริหารจัดการด้านองค์กร คือ การนำเอาหลักของการจัดการด้านคุณภาพเข้ามาใช้ในการ บริหารจัดการองค์กร คือ จะทำการวางแผนงานทุกครั้ง โดยก่อนที่จะทำการวางแผนงาน จะทำ การทบทวน ตรวจสอบการดำเนินงานที่ผ่านมาทุกครั้งเพื่อหาความสำเร็จ ข้อบกพร่อง วิธีการ แก้ไข ก่อนที่จะวางแผนการทำงานครั้งต่อไป เช่น การนำเอาข้อติชมของนักท่องเที่ยวมาเป็น แนวทางในการปรับปรุงการดำเนินงาน และเป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงาน ขณะเดียวกันมีเทคนิคในการครองใจคนในการทำงาน โดยให้ความยุติธรรมและช่วยเหลือเจือ จานกัน เช่น การจัดรายได้ให้กับสมาชิกโดยใช้หลักการส่งเสริมการกระจายรายได้ ตัวอย่าง การ ล่องแพ แพนที่จะใช้รถยนต์แพที่เดียวในการปรับปรุงหรือเรือแพ แต่จะใช้คนเรือ คนต่อ คนเท เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้แก่คนในชุมชนได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ยังเห็นการกระจายรายได้ ให้เกิดขึ้นกับคนในกลุ่มที่เท่าเทียมกัน เช่น การแบ่งกลุ่มคนพักใน Homestay จะให้สมาชิกทุก คนได้มีโอกาสรับแขกเข้าพักบ้านของตนเอง โดยไม่มีใครที่จะมีสิทธิ์ Holdแขกไว้พักในบ้าน ของตนแต่เพียงผู้เดียว

(2) องค์ความรู้ด้านการจัดการด้านการให้บริการ เน้นการ ผสมผสานการให้บริการที่หลากหลายเข้าด้วยกันเพื่อสร้างความประทับใจ และดึงดูดใจให้ นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว ได้แก่ การให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสทำกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น ขี่ช้าง ล่องแพ พัก Homestay ทิวชมสินค้า OTOP ดักบาตร ทำบุญ ชมการแสดง

(3) องค์ความรู้การจัดการด้านการตลาด จากการเข้าร่วมโครงการ จัดการเรียนรู้ได้ก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดโดยได้เกิดการเชื่อมโยงความรู้ใน

ด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านทางเว็บไซต์และการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของชุมชน อันช่วยผลักดันการดำเนินงานด้านการตลาดทางด้านการท่องเที่ยวให้มีช่องทางที่กว้างขึ้น และขยายเพิ่มมากขึ้น เกิดการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายของกลุ่มผู้ประกอบการ โดยมีการจัดส่งกลุ่มออมทรัพย์ของผู้ประกอบการในการให้ความช่วยเหลือกัน

4.3) การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวและทรัพยากรธรรมชาติชุมชน ห้วยแก้ว อ.แม่ออน จ.เชียงใหม่ องค์ความรู้ที่ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาประสบความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา คือ คุณพรหมมินทร์ พวงมาลา ประธานศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจชุมชน และประธานกลุ่มHomestay ชุมชนห้วยแก้ว อ.แม่ออน จ.เชียงใหม่ โดยองค์ความรู้ที่สำคัญซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนา คือ องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการที่สำคัญคือ

(1) องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการองค์กร หลักสำคัญของการบริหารจัดการด้านองค์กรคือ การมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล มีการคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดแบบองค์รวมไม่คิดแบบแยกส่วน โดยการเชื่อมโยงปัจจัยต่างๆ เข้าด้วยกันในการพัฒนาและการบริหารจัดการ เช่น การคิดนำเอาทุนเดิมที่มีในชุมชนมาสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชน โดยทำการรวมกลุ่มชาวบ้านจัดทำ Homestay โดยเอาบ้านพักของตนเองที่มีอยู่ผนวกกับทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยการบริหารจัดการองค์กรจะอยู่ในรูปของกลุ่มและมีสมาชิก มีการคัดเลือกคณะกรรมการ การกำหนดตำแหน่งหน้าที่ที่มีความชัดเจน มีกำหนดกฎระเบียบประจำกลุ่ม ขณะเดียวกัน จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ ทำให้มีการพัฒนาด้านการจัดทำแผนคือ การกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน มีการทบทวนแผนที่จัดทำให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ และความต้องการของชุมชนในปัจจุบันทุกรอบปี เน้นการจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางให้สมาชิกได้ปฏิบัติเหมือนกัน เช่น แผนการให้บริการลูกค้า การรับเอาคำติชมของลูกค้ามาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน

(2) องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการคน จากการเข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้ได้เกิดการพัฒนาเทคนิคในการครองใจคน และสามารถดึงคนเข้ามามีส่วนร่วมโดยใช้ฐานของทรัพยากรธรรมชาติเป็นตัวติดตามผลการดำเนินงาน เน้นการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้หลักโปร่งใสตรวจสอบได้ เป็นความต้องการของประชาชน พุดจริงทำจริง โดยเริ่มจากการทำงานภายในกลุ่มของตนที่ทำการแจกแจงงบประมาณรายได้ให้สมาชิกทราบอย่างละเอียด

(3) องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดด้านการเงิน การบริหารจัดการในด้านรายได้และผลประโยชน์คือ ทำในรูปแบบของสหกรณ์ มีการจัดทำระบบบัญชีแบบสหกรณ์

มีการจัดสรรรายได้ที่เป็นสัดส่วนดังนี้ รายได้หลังหักค่าใช้จ่าย 30% เข้ากลุ่มสหกรณ์ไฟฟ้าของหมู่บ้านแม่กำปอง 20% เข้ากองทุนพัฒนาหมู่บ้าน 25% ค่าตอบแทนกรรมการหมู่บ้าน 15% 10% ค่าตอบแทนกรรมการกลุ่ม Home stay

